

Broj. 05-02-1-3484/15
Sarajevo, 29.2.2016. godine

01,02-02-1-340

02-50-7-17-20,2

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BiH

- Zastupnički dom -
- Dom naroda -

SARAJEVO

 BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO:		01-03-2016	
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01,02	02-1	340	16

C

PREDMET: Prijedlog zakona o ombudsmenu za ljudska prava BiH, dostavlja se

V e z a: Vaš akt broj: 01,02-02-1-340/16 od 2.2.2016. godine i
akt broj: 02-50-7-17-20,2/16 od 9.2.2016. godine

Vezano za vaše akte, gornih oznaka i datuma, u prilogu dostavljamo Prijedlog zakona o ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku.

Istodobno dostavljamo i Mišljenje Ministarstva pravde, Ministarstva financija i trezora, Ureda za zakonodavstvo Vijeća ministara, Direkcije za europske integracije na Prijedlog navedenog zakona, kao i elektronsku verziju Prijedloga zakona.

S poštovanjem,

2 GENERALNI TAJNIK
Zvonimir Kulića

ПРИЈЕДЛОГ

На основу члана IV. 4. а) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине на _____ сједници Представничког дома, одржаној _____, и на _____ сједници Дома народа, одржаној _____, усвојила је

ЗАКОН О ОМБУДСМЕНУ ЗА ЉУДСКА ПРАВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1. (Предмет)

Овим Законом уређују се принципи дјеловања, сједиште, надлежности Институције омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине, именовање, мандат, имунитет, руковођење, организација послова, плате, поступак испитивања притужби, сарадња са другим органима власти, поступање по препорукама, сарадња са цивилним друштвом, промоција, извјештавање, финансирање и друга питања везана за рад омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине.

Члан 2. (Дефиниције)

(1) У смислу овог Закона:

- а) "Институција" означава Институцију омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине;
- б) "Омбудсмени" означавају лица именована на функцију омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине;
- ц) "Органи власти у Босни и Херцеговини" означавају све институције, органе, тијела, установе и све друге институције власти у Босни и Херцеговини (државне, ентитетске, Брчко дистрикта БиХ, кантоналне, градске, општинске као и друга правна лица која обављају јавне дужности);
- д) „Национални превентивни механизам“ означава тијело којег чине стручна лица са мандатом посјета мјестима/институцијама гдје су лица лишена слободе и која су надлежна за спречавање тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни или поступака.

(2) Ријечи и појмови који имају родно значење, независно да ли су кориштени у мушком или женском роду, односе се једнако на мушки и женски род.

Члан 3.
(Основни принципи дјеловања)

- (1) Институција је независна у свом раду и дјелује на принципима непристрасности, самосталности, повјерљивости, праведности, професионализма и моралности. Забрањен је сваки облик утицаја на рад омбудсмена.
- (2) У оквиру својих уставних и законских овлашћења, институција неће добивати упутства од органа власти у Босни и Херцеговини. Институција ће дјеловати у оквиру уставних и законских одредби и међународних правних аката о људским правима и слободама које је прихватила Босна и Херцеговина.
- (3) Институција ужива институционалну, оперативну, персоналну и финансијску независност у остваривању, Уставом и законом, одређених надлежности.
- (4) Институција неће прекинути свој рад у вријеме када законодавни органи не засједају, због тога што су законодавни органи распуштени или је њихов мандат истекао.

Члан 4.
(Сједиште)

- (1) Сједиште Институције је у Бањалуци.
- (2) Институција има канцеларије у Сарајеву, Мостару и Брчко дистрикту Босне и Херцеговине, а може их према потреби основати и у другим мјестима у Босни и Херцеговини.
- (3) Пословником о раду Институције уређује се обављање послова у сједишту Институције, уредима и обласним канцеларијама.

II. НАДЛЕЖНОСТ ИНСТИТУЦИЈЕ

Члан 5.
(Надлежност Институције)

- (1) Институција је надлежна за заштиту и промоцију људских права и слобода и функционисање националног превентивног механизма за превенцију и спречавање тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни или поступака.
- (2) Када Институција сматра да је повреда права грађана настала због недостатка у прописима који се примјењују у Босни и Херцеговини, она може надлежном законодавном органу упутити иницијативу за доношење или измјене и допуне закона.
- (3) Институција може обављати и друге функције и надлежности одређене посебним законима.

Члан 6.
(Заштита људских права)

- (1) Институција штити људска права и слободе и владавину права разматрајући притужбе о постојању незаконитости и неправилности у раду органа власти, те уколико

такву обавезу предвиђају посебни закони, разматра и притужбе које се односе на остала правна и физичка лица.

(2) Институција обавља функцију централне институције за спречавање дискриминације у складу са одредбама Закона о забрани дискриминације Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр.59/09) и у извршењу овог мандата сарађује са органима власти Босне и Херцеговине, организацијама цивилног друштва и међународним тијелима која се баве питањима равноправности и недискриминације.

(3) Институција дјелује по пријему притужбе или по службеној дужности ако из налаза, доказа и појединих чињеница у поднеску или из стечених сазнања на други начин, проистиче да су кршена људска права и слободе одређене Уставом, законима и другим актима, као и међународним инструментима о људским правима.

(4) Институција има овлашћења да спроводи истраге у свим притужбама о повреди људских права и слобода наводно почињених од војних власти.

Члан 7. (Промоција људских права)

Институција промовише људска права и слободе тако што прати стање и указује на потребу њихове заштите, обавља истраживачко-аналитичку дјелатност, документује кршење људских права, развија и одржава базу притужби, активно и редовно одржава сарадњу са организацијама цивилног друштва, међународним организацијама и тијелима, тијелима струке и академске заједнице, правовремено и редовно информише јавност и заинтересоване стране, спроводи едукативне, информативне и активности за подизање свијести и све друге активности, с циљем боље промоције људских права у складу са надлежностима Институције.

Члан 8. (Национални превентивни механизам)

(1) У складу са чланом 17. Опционог протокола уз Конвенцију против тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни и поступака, Институција је одговорна за функционисање националног превентивног механизма.

(2) Институција може у свако доба и без претходне најаве посјетити мјеста у којима се налазе лица лишена слободе, мјеста у којима се налазе лица којима је ограничена слобода кретања, те мјеста у којима су смјештене или бораве поједине групе. Институција има право приступа свим мјестима - просторијама у којима се налазе лица лишена слободе.

(3) Годишњи извјештај Институције обавезно садржи посебно поглавље о функционисању националног превентивног механизма са препорукама.

(4) Институција посебним Правилником регулише организацију и начин рада, критерије за избор представника организација цивилног друштва, академске заједнице и осталих стручњака укључених у функционисање националног превентивног механизма.

Члан 9.
(Законодавна иницијатива)

(1) Када Институција сматра да је повреда права грађана настала због недостатка у прописима, има право законодавним органима у Босни и Херцеговини упутити иницијативу за доношење, или измјене и допуне закона, односно може упозорити на потребу усклађивања законских и других прописа с Уставом Босне и Херцеговине и међународним правним актима или предложити приступање Босне и Херцеговине релевантним међународним инструментима.

(2) Надлежни законодавни орган је обавезан да разматра иницијативу коју подноси Институција и да Институцију извјести о статусу иницијативе.

(3) Институција има право у поступку припреме прописа да даје мишљење на приједлоге закона и других прописа, ако се њима уређују питања која су од значаја за заштиту људских права и слобода.

(4) Институција може да учествује у раду комисија и одбора законодавних органа и присуствује сједницама законодавних органа када су на дневном реду питања која су од значаја за заштиту људских права и слобода.

III. ИМЕНОВАЊЕ И МАНДАТ ОМБУДСМЕНА

Члан 10.
(Услови за именовање)

(1) За омбудсмена могу бити именована лица која испуњавају следеће опште услове:

- а) да је држављанин Босне и Херцеговине,
- б) најмање 10 година радног искуства у правној струци у којој су се истакли, да имају доказано искуство у области заштите људских права и слобода грађана, морални углед и најмање високу школску спрему или најмање завршен први циклус студија са остварених 240 ЕЦТС студијских бодова.
- с) да против њега није покренут кривични поступак и да нису осуђивани за почињена кривична дјела у складу са Римским статутом и Кривичним законом Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ, бр.03/03, 32/03, 37/03, 54/04, 61/04, 30/05, 53/06, 55/06, 32/07, 08/10, 47/14, 22/15 и 40/15).

(2) Приликом именовања омбудсмена забрањена је дискриминација по било којем основу.

(3) За омбудсмена могу бити изабрана лица из реда конститутивних народа и из реда осталих, а треба обезбиједити заступљеност оба пола.

Члан 11.
(Састав и поступак именовања)

- (1) У складу са овим Законом Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине именује три омбудсмена.
- (2) Поступак именовања покреће и спроводи Заједничка комисија за људска права Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Комисија).
- (3) Комисија доноси пословник о раду којим се поред питања везаних за начин рада Комисије регулише и процес рангирања кандидата за избор омбудсмена.
- (4) Комисија покреће поступак именовања омбудсмена најкасније у року од 180 дана прије истека мандата, односно најкасније 30 дана након престанка дужности омбудсмена из других разлога.
- (5) Комисија објављује јавни конкурс за кандидате, те након спроведених консултација са организацијама цивилног друштва из области заштите људских права и слобода, према раније дефинисаним објективним, релевантним и јавним критеријима за рангирање кандидата, припрема списак кандидата који испуњавају услове прописане законом.
- (6) Списак кандидата из става (5) овог члана Комисија доставља Представничком дому и Дому народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине на даљњи поступак. Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине прије доношења одлуке о именовању може затражити од кандидата представљање њиховог концепта рада Институције.
- (7) Именовање омбудсмена, у складу с овим Законом, спроводи се у року не дужем од 60 дана од дана достављања приједлога Комисије.
- (8) Омбудсмени се именују на један мандат у трајању од шест (6) година и не могу бити поново именовани.

Члан 12.
(Престанак дужности, разрјешење и смјена омбудсмена)

- (1) Омбудсмену престаје дужност из следећих разлога:
 - а) истек мандата;
 - б) оставка;
 - ц) смрт.
- (2) Омбудсмен ће бити разрјешен из следећих разлога:
 - а) на основу изречене правоснажне пресуде за извршено кривично дјело које не проистиче из његовог мандата;
 - б) спријечености да обавља своје дужности због здравствених разлога.
- (3) Омбудсмени могу бити смијењени у случају нарушавања принципа непристрасности, угледа, етике и необављања дужности.

(4) Поступак именовања омбудсмена, због постојања разлога из ставова (1), (2) и (3) овог члана, покреће се у складу с процедуром утврђеном у члану 11. овог Закона.

(5) У случају постајања разлога из ставова (2) и (3) овог члана, одлуку о разрешењу и/или смјени и упражњеном мјесту, након дискусије и саслушања дотичног омбудсмена, доноси Дом народа и Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине у складу са пословницима о раду домова.

(6) Упражњено мјесто омбудсмена објавиће предсједавајући Комисије.

(7) Нарушавање угледа и етике је понашање које има теже посљедице на углед Институције, с обзиром на природу повријеђене дужности, насталу штету и посљедице због радње чињења, или пропуштања или неизвршења послова од стране омбудсмена.

Члан 13.

(Обављање дужности након истека мандата)

(1) Омбудсмени чији су мандати истекли наставиће обављати своје дужности на привременом основу све док именовање које је прописано чланом 11. овог Закона не буде обављено.

(2) Ако је мјесто омбудсмена упражњено из разлога наведених у члану 12. овог Закона, осим става 1. тачке а), мандат новоизабраног омбудсмена траје до истека мандата претходног омбудсмена. Уколико је дужина мандата новоизабраног омбудсмена мања од 2 године, може бити поново именован.

(3) Када до истека мандата омбудсмена остане мање од 180 дана, из било којег разлога наведеног у ставу 1. члана 12. овог Закона, не покреће се поступак именовања и преостали омбудсмени привремено ће обављати његову дужност до истека мандата.

Члан 14.

(Имунитет)

(1) Омбудсмени и запослени у Институцији не могу бити кривично гоњени, ухапшени или задржани у притвору, не могу одговарати у грађанском поступку за мишљења која дају или за одлуке које донесу у оквиру својих службених дужности у току и након престанка мандата.

(2) Имунитет неће спријечити или одгодити истрагу у кривичном или грађанском поступку, у складу са законом, која се води против лица из става 1. овог члана ван њихових дужности.

(3) Службена документа, укључујући преписку и интерне биљешке, пртљак и комуникациона средства из надлежности Институције као и простор у којем се налазе, неће бити предметом кривичних истрага или грађанских и других административних поступака.

(4) Суд ће укинути имунитет лицима из става 1. овог члана уколико се у оквиру кривичног или грађанског поступка утврди основ за покретање поступка и/или када се утврди основ за вођење поступка ван њихових дужности.

Члан 15. (Сукоб интереса и неспојивост)

(1) Омбудсмени не могу обављати нити једну другу јавну или професионалну дужност, осим обављања послова предавача или сарадника у настави у институцијама образовања.

(2) Омбудсмени се могу бавити научним, културним, академским или хуманитарним радом уколико то није у супротности са њиховим дужностима, те неће угрозити благовремено и ефективно вршење њихових редовних послова у Институцији.

(3) Омбудсмени не могу бити чланови политичке партије.

(4) Омбудсмени ће у року од 10 дана по именовању, и прије преузимања своје дужности, напустити сваку неспојиву дужност, а уколико пропусте да то ураде, сматраће се да одбијају именовање.

(5) Додатне активности не смију ни на који начин умањивати непристрасности омбудсмена.

IV. ПРЕДСЈЕДАВАЊЕ И ПОДЈЕЛА ПОСЛОВА

Члан 16. (Предсједавање)

(1) Сваки од омбудсмена предсједава Институцијом на период од двије године.

(2) Редослијед предсједавања Институцијом усаглашавају омбудсмени између себе, а ако не постигну договор предсједавање започиње најстарији омбудсмен.

(3) Омбудсмен који предсједава Институцијом представља Институцију и одговоран је за координацију послова, предлагање буџета и годишњег плана рада, обједињавање годишњег и специјалних извјештаја и њихову презентацију пред надлежним органима.

(4) Омбудсмени зајединички усаглашавају Пословник о раду Институције, Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста Институције и друге подзаконске акте у складу са овим Законом.

(5) Омбудсмени заједнички прате усклађеност закона и других прописа са Уставом Босне и Херцеговине и међународним правним актима за заштиту људских права и упућују иницијативе за доношење закона, те измјене и допуне закона и других прописа ако се њима уређују питања која су од значаја за заштиту људских права и слобода.

(6) Омбудсмени самостално а према потреби заједнички испитују притужбе и доносе препоруке након испитивања случаја кршења људских права према подјели послова који су уређени Пословником о раду Институције.

Члан 17.
(Подјела послова по областима)

(1) У оквиру Институције организују се послови према сљедећим областима:

а) заштита од дискриминације укључујући послове који се односе на: равноправност и дискриминацију по било којем основу, права дјетета, права лица треће животне доби, права лица са инвалидитетом, права националних мањина, права сексуалних и родних мањина, родно условљено насиље и насиље у породици, право на приватни и породични живот, те све остале сродне послове.

б) заштита људских права и основних слобода, укључујући послове који се односе на: право на живот, право на интегритет личности, право на личну слободу и безбједност, забрану тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни или поступака, трговину људима, право на азил, право на ефикасан правни лијек и на правично суђење, слободу кретања и пребивалишта, те све остале сродне послове.

ц) заштита владавине права и друштвене солидарности, укључујући послове који се односе на: право на добру управу, право приступа документима, заштиту личних података, заштиту средине, слободу изражавања, информисања и медија, слободу окупљања и удруживања, слободу науке и умјетности, право на образовање, слободу власништва, право на рад, поштене и правичне услове рада, право на социјалну и здравствену заштиту, бирачко право, те све остале сродне послове.

(2) Пословником о раду Институције утврдиће се организација послова између омбудсмена у складу са ставом (1) овог члана, не ограничавајући се на наведене области и на друге послове који могу бити или су одређени другим законима.

Члан 18.
(Стручна служба)

(1) За вршење стручних, истраживачких, промотивних, административних, финансијских и других послова и послова односа са јавношћу и информисања образује се стручна служба Институције.

(2) Радом стручне службе руководи секретар стручне службе који је у рангу руководећег државног службеника.

Члан 19.
(Запошљавање особља)

Особље Институције запошљава Институција путем јавног конкурса у складу са Законом о раду институција Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бр. 26/04, 07/05, 48/05, 60/10 и 32/13).

Члан 20.
(Стратегија Институције)

(1) Омбудсмени доносе стратегију Институције којом се дефинирају циљеви рада, начин спровођења, праћења и евалуације спроведених активности у протеклом периоду.

- (2) У стратегији се посебна пажња посвећује активностима везаним за надлежност промоције људских права.
- (3) У изради и спровођењу стратегије учествује стални савјетодавни орган из члана 35. овог Закона.
- (4) Стратегија се доноси најкасније 180 дана након именовања омбудсмена.

Члан 21. (Други акти)

Институција у складу с овим Законом може донијети и друге акте потребне за обављање послова који ступају на снагу након објављивања у Службеном гласнику Босне и Херцеговине.

V. ПОСТУПАК ИСПИТИВАЊА ПРИТУЖБИ

Члан 22. (Подношење и рок за подношење притужбе)

- (1) Свако ко сматра да су му угрожена или повријеђена људска права и слободе може поднијети притужбу Институцији ради покретања поступка испитивања.
- (2) Притужбу може поднијети организација цивилног друштва која се бави заштитом људских права тамо гдје је то могуће, уз сагласност лица које сматра да су му угрожена или повријеђена људска права.
- (3) Институција неће разматрати притужбе које се односе на околности које су се десиле прије три године од момента подношења притужбе, осим ако оцијени да се ради о предмету од посебног интереса за заштиту људских права и слобода, односно чије посљедице још увијек трају.
- (4) Институција неће разматрати притужбе које се односе на одлуке, чињенице или догађаје који су се десили прије 15. децембра 1995. године.
- (5) Нико не смије бити онемогућен у подношењу притужбе Институцији или стављен у неповољнији положај или трпјети било какве друге посљедице или санкције због обраћања Институцији.
- (6) Подношење притужбе, рокови, поступање, образац за притужбе, вођење базе притужби, издавање препорука и сва остала питања везана за притужбе и испитивање повреда људских права и слобода се детаљно регулишу Пословником о раду Институције, а по потреби и другим актима Институције.

Члан 23.

(Поступање по притужбама и дјеловање по службеној дужности)

- (1) Институција штити људска права и слободе те владавину права разматрајући притужбе о постојању незаконитости и неправилности у раду свих органа власти, те уколико такву могућност предвиђају посебни закони, разматра и притужбе које се односе на остала правна и физичка лица.
- (2) Институција поступа по пријему притужби или по службеној дужности.
- (3) Рад Институције је бесплатан за лица која јој се обрате и не захтијева помоћ савјетника или адвоката.
- (4) Институција неће поступати по анонимним притужбама.
- (5) Изузетно, ако сматра да у анонимној притужби има основа за испитивања, Институција може покренути поступак по службеној дужности.
- (6) Лица лишена слободе подnose притужбу и добивају одговор у затвореној коверти без ограничења и контроле садржаја.

Члан 24.

(Образац за подношење и електронска база притужби)

- (1) Притужба се у правилу подноси на обрасцу за подношење притужбе, а може бити поднесена и усмено на записник или путем електронске поште.
- (2) Све поднесене притужбе, те они поступци који се покрећу на властиту иницијативу, воде се у електронској бази притужби Институције.
- (3) У случају да притужба није потпуна, подносилац притужбе има обавезу да исту допуни.

Члан 25.

(Улагање редовних правних лијекова)

Институција ће упутити подносиоца притужбе на могућност покретања одговарајућег правног поступка, ако је такав поступак предвиђен, како би информисао подносиоца притужбе о његовим правима.

Члан 26.

(Предмети пред судовима)

- (1) Институција може спроводити истраживања у предметима који су пред судовима, те давати начелне препоруке о функционисању судског система кад је таква активност неопходна у циљу заштите људских права, а не смије се мијешати у одлучивање судова и интервенисати у појединачним поступцима.

(2) Омбудсмен може да се појави у својству пријатеља суда (*amicus curiae*) у судским поступцима везаним за људска права, питања равноправности, заштите од дискриминације и слободе приступа информацијама.

Члан 27.

(Скраћени поступак и неприхватања притужбе)

(1) Институција може донијети одлуку да размотри притужбу без спровођења поступка испитивања кад се из чињеница наведених у притужби и општепознатих чињеница, односно службених података којима Институција располаже, може утврдити јесу ли подносиоцу угрожена или повријеђена људска права и слободе.

(2) У случају неприхватања притужбе, Институција ће обавијестити подносиоца притужбе о разлозима неприхватања притужбе. Одлука о прихватању или одбацивању притужбе се доноси у року од тридесет (30) дана након подношења притужбе.

Члан 28.

(Поступак испитивања)

(1) У оквиру своје области рада, у складу са чланом 17. овог Закона, омбудсмени самостално, а према потреби заједнички воде поступак испитивања по основу притужби.

(2) У поступку испитивања Институција ће затражити изјашњење органа власти Босне и Херцеговине који је у притужби означен као кршилац људских права.

(3) Институција има право затражити потребне информације, податке, објашњења, акте и другу документацију од органа власти Босне и Херцеговине. Органи власти Босне и Херцеговине дужни су обезбиједити доступност аката и друге документације везаних за поднесену притужбу, односно пружити сву потребну помоћ Институцији у складу са захтјевом.

(4) Институција има приступ било којем органу власти Босне и Херцеговине у циљу провјере тражених информација, обављања личних разговора и интервјуа и разматрања потребних аката и докумената.

(5) Институцији се мора омогућити приступ и оним актима и документацији који су, у складу са законом, заведени као повјерљиви или тајни.

(6) Институција одређује рок према околностима случаја у којима су органи власти дужни доставити изјашњења и одговоре. Рок не може бити краћи од (8) осам нити дужи од 30 дана.

(7) Ако органи власти Босне и Херцеговине не обезбиједје доступност информација или не доставе тражене податке, акте и другу документацију у за то остављеном року, Институција ће обавијестити орган надлежан за спровођење контроле над тим органом.

(8) Институција је дужна да обезбиједи адекватно поступање са повјерљивим и тајним подацима са којима буде располагала у складу са законом. Обавеза чувања повјерљивих и тајних података важи и након окончања мандата омбудсмена или престанка радног односа упосленика.

(9) Ако се током поступка испитивања уочи да постоје елементи кривичног дјела, Институција ће информисати надлежно тужилаштво.

Члан 29. (Окончање поступка у току испитивања)

(1) Институција може окончати поступак у току испитивања, под условом да је:

- а) утврдила да није дошло до кршења људских права и слобода,
- б) орган власти отклонио кршење људских права у току трајања поступка,
- ц) подносилац притужбе пропустио да по захтјеву Институције допуни притужбу,
- д) подносилац притужбе затражио обустављање поступка или
- е) случај ријешен на неки други начин у складу са захтјевом подносиоца притужбе.

(2) Институција ће по окончању поступка донијети одлуку и о томе обавијестити подносиоца притужбе и орган власти Босне и Херцеговине.

Члан 30. (Издавање препоруке)

(1) Након завршеног поступка испитивања, Институција ће издати препоруку надлежном органу власти Босне и Херцеговине, а доставиће је и подносиоцу притужбе.

(2) Поступак испитивања и доношење препоруке, који могу према потреби бити вођени самостално или заједнички, морају се завршити најкасније 120 дана од дана подношења потпуне притужбе.

(3) Институција ће у препоруци предложити начин на који се угрожавање или повреда права може отклонити.

(4) У оквиру своје области рада омбудсмени самостално, а према потреби и заједнички доносе препоруке на поднесене притужбе.

(5) Органи власти Босне и Херцеговине дужни су обавијестити Институцију, у року који је одређен у препоруци, о мјерама предузетим поводом препоруке.

(6) Ако орган власти у предвиђеном року не обавијести Институцију о предузетим мјерама или не поступи у складу с препоруком, Институција ће о томе обавијестити орган надлежан за спровођење контроле над тим органом.

(7) Институција ће у годишњем извјештају обавијестити законодавне органе о свим појединачним препорукама које нису спроведене.

(8) Против препорука Институције се не могу улагати притужбе.

(9) Ако се препорука по својој природи не сматра повјерљивом или тајном, она се објављује на веб- страници Институције.

(10) Институција може одлучити да објави препоруку у Службеном гласнику Босне и Херцеговине.

VI. ЈАВНОСТ ПРЕПОРУКА И ИЗВЈЕШТАВАЊЕ

Члан 31. (Јавност препорука)

(1) Подносилац притужбе обавјештава се о резултатима истраживања Институције и о одговору који му је достављен од органа власти Босне и Херцеговине ако се одговор Институције, по својој природи, не сматра повјерљивим или тајним.

(2) Све остале препоруке Институције биће доступне јавности, осим у случају када се оне односе на питања која су повјерљива или тајна, или када се у жалби изричито затражи да се име подносиоца као и околности случаја не објаве.

Члан 32. (Извјештавање Институције)

(1) Институција на основу својих запажања и сазнања израђује годишњи извјештај о стању људских права и слобода у Босни и Херцеговини, најкасније до 31. марта текуће године за претходну годину.

(2) Институција подноси годишњи извјештај Предсједништву Босне и Херцеговине, Представничком дому и Дому народа Босне и Херцеговине, Парламенту Федерације Босне и Херцеговине, Народној скупштини Републике Српске и Скупштини Брчко дистрикта Босне и Херцеговине и по потреби може поднијети специјалне извјештаје другим органима власти у Босни и Херцеговини.

(3) Тамо гдје јавни значај и хитност случаја захтијевају, Институција ће изградити и специјални извјештај. Специјални извјештаји односе се на одређене појаве и маргинализоване групе грађана којима се крше људска права и слободе, које захтијевају хитну реакцију и препоруке за измјене или допуне закона и других правних аката.

(4) Ниједан од извјештаја неће садржавати личне податке који би омогућили да лице укључено у поступак истраге буде јавно идентификовано.

(5) У годишњем извјештају Институција представља своје активности из претходне године, указује на стање заштите и кршења људских права у Босни и Херцеговини, може да предлаже измјене или допуне закона и других правних аката, те даје осврт на све раније усвојене препоруке које нису спроведене.

(6) У годишњем извјештају се посебна поглавља посвећују питањима која проистичу из надлежности националног превентивног механизма и заштите од дискриминације.

Члан 33.
(Разматрање извјештаја)

(1) Комисија разматра годишњи и специјалне извјештаје на тематској сједници, те доноси приједлог закључака према надлежним и одговорним органима, након чега све материјале разматра Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, који доноси одговарајуће закључке којим обавезује Савјет министара Босне и Херцеговине да прати њихову реализацију.

(2) Заједничка комисија за људска права Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине посебну пажњу посвећује препорукама Институције које су усмјерене на уклањање системских кршења људских права те раније усвојеним препорукама које нису спроведене.

(3) Савјет министара Босне и Херцеговине ће у року од три мјесеца од дана разматрања извјештаја од стране Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине усвојити акциони план којим дефинише конкретне мјере које треба предузети, како би се прекинуло кршење људских права идентификовано у извјештајима Институције и побољшало спровођење утврђених мјера, те о томе сачинити извјештај и прослиједити исти на разматрање Представничком дому Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине.

VII. САРАДЊА СА ЦИВИЛНИМ ДРУШТВОМ И ПРОМОЦИЈА

Члан 34.
(Консултације)

(1) Институција активно и редовно одржава сарадњу са организацијама цивилног друштва, међународним организацијама и тијелима, затим тијелима струке и академском заједницом.

(2) У сврху промоције свога рада, али и даљњег унапређења појединих питања у области заштите и промоције људских права и слобода, Институција одржава редовне и тематске консултације са организацијама цивилног друштва, међународним организацијама и тијелима, те тијелима струке и академске заједнице.

Члан 35.
(Стални савјетодавни орган за сарадњу са цивилним друштвом)

(1) Институција успоставља стални савјетодавни орган за сарадњу са цивилним друштвом који разматра и предлаже стратешке смјернице у области заштите и промоције људских права и слобода, обезбјеђује континуирану сарадњу у области људских права и слобода између Институције, организација цивилног друштва, академске заједнице, медија и струке, те разматра друга питања од значаја за Институцију у области људских права и слобода.

(2) Стални савјетодавни орган учествује у изради те подржава спровођење стратегије Институције.

(3) Стални савјетодавни орган се успоставља најкасније 180 дана након именовања омбудсмена.

(4) Чланове сталног савјетодавног органа, на основу јавног позива, именује Институција из редова представника организација цивилног друштва, академске заједнице, медија и струке. Процес именовања је јаван и транспарентан.

(5) Чланови за свој рад у сталном савјетодавном органу не примају било који облик накнаде.

Члан 36. (Сарадња са медијима)

(1) Институција и омбудсмени, у сврху извршавања функције промоције људских права, сарађују са јавним емитерима на нивоу Босне и Херцеговине и ентитета.

(2) Институција може да предложи јавним телевизијским и радијским емитерима теме и садржаје које треба продуцирати и емитовати у циљу боље промоције људских права.

(3) Институција сарађује и са другим електронским, штампаним и *online* медијима.

Члан 37. (Други облици сарадње)

(1) Институција и друга тијела за заштиту и промоцију људских права на свим нивоима власти у Босни и Херцеговини дужни су сарађивати те редовно размјењивати информације са Институцијом.

(2) Институција интензивно сарађује са међународним и регионалним организацијама и тијелима за заштиту и промоцију људских права и слобода.

(3) Институција се умрежава са сродним институцијама у иностранству и тежи активном чланству у међународним и европским мрежама институција и тијела за заштиту и промоцију људских права.

VIII. ФИНАНСИРАЊЕ И ПЛАТЕ ОМБУДСМЕНА

Члан 38. (Финансирање)

Средства за рад Институције обезбјеђују се у буџету Институција Босне и Херцеговине у складу са одредбама Закона о финансирању институција Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бр. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13) и Закона о платама и накнадама у Институцијама Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“ бр. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13 и 87/13, 75/15 и 88/15) на основу приједлога Институције.

Члан 39. (Годишњи финансијски извјештај)

(1) Институција израђује и објављује годишњи финансијски извјештај. Финансијски извјештај се објављује до 31. марта за претходну календарску годину, те се заједно са

годишњим извјештајем о стању људских права и слобода у Босни и Херцеговини, као информација, доставља законодавним органима.

(2) Финансијски извјештај се најкасније до 31. марта објављује и на веб-страници Институције.

IX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 40.

(Доношење подзаконских аката)

(1) Пословник о раду Институције донијеће се у складу са члановима 4. став (3) 16. ставови (4) и (6), 17. ставови (2) и (22) тачка 6, најкасније 90 дана након ступања на снагу овог Закона.

(2) Правилник којим регулише организацију и начин рада, критерије за избор представника цивилног друштва, академске заједнице и осталих стручњака укључених у функционисање националног превентивног механизма, Институција доноси најкасније 120 дана након ступања на снагу овог Закона.

(3) Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Институцији доноси се у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог Закона.

Члан 41.

(Престанак важења)

Ступањем на снагу овог Закона престају да важи Закон о омбудсмену Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 19/02, 35/04 и 32/06).

Члан 42.

(Ступање на снагу)

Овај Закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број

Сарајево, _____ 2016. године

Предсједавајући

Представничког дома

Парламентарне скупштине БиХ

Предсједавајући

Дома народа

Парламентарне скупштине БиХ

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА УСВАЈАЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за усвајање Закона о омбудсмену за људска права Босне и Херцеговине садржан је, прије свега, у одредбама Устава Босне и Херцеговине.

У оквиру члана II. 1. Људска права и основне слободе којим је утврђено: *“Босна и Херцеговина и оба ентитета ће осигурати највиши ниво међународно признатих људских права и темељних слобода...”*, а у оквиру истог члана, става 2. Међународни стандарди, такође је утврђено: *„Права и слободе предвиђени у Европској конвенцији за заштиту људских права и темељних слобода и у њеним протоколима се директно примјењују у Босни и Херцеговини. Ови акти имају приоритет над свим осталим законима.“*

У члану II. 4. Устава Босне и Херцеговине наводи се да је: *“Уживање права и слобода, предвиђених у овом члану или међународним споразумима наведеним у Анексу I. овог Устава, осигурано је свим особама у Босни и Херцеговини без дискриминације по било којем основу као што је пол, раса, боја, језик, вјера, политичко и друго мишљење, национално или социјално поријекло, повезаност са националном мањином, имовина, рођење или други статус.“*

Правни основ за успостављање Институције омбудсмена утврђен је у Анексу 6. Општег оквирног Споразума за мир у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: Дејтонског споразума). Институција омбудсмена за БиХ (у даљњем тексту: Институција), као што је наведено, основана је према Анексу 6. Дејтонског мировног споразума, као једна од двије гране Комисије за људска права (члан II. став 1. Устава БиХ и Анекса 6. Дејтонског споразума, поглавље II, дио А).

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА И ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ РЈЕШЕЊА

У складу с Анексом 6. Дејтонског споразума, први омбудсмен је имао мандат пет година док није дошло до преноса дужности. У првом мандату за омбудсмена није могао бити изабран грађанин Босне и Херцеговине или било које сусједне државе.

У јануару 2001. године Закон о омбудсмену за људска права БиХ је ступио на снагу, у складу с Анексом 6. Дејтонског мировног споразума. Нови Закон од стране Парламентарне скупштине БиХ је усвојен 2002. године, а затим измијењен и допуњен 2004. и 2006. године. Са овим измјенама и допунама Закон обезбјеђује садашњи правни основ за организацију ове институције, њена овлашћења и дјеловање, с тим што се у односу на изворни Анекс 6. одступило од утврђеног сједишта, броја омбудсмена (од предвиђеног једног омбудсмена именована су три омбудсмена), те умјесто именовања од стране Предсједништва БиХ именовање је дато у надлежност Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине.

На основу овог правног оквира, први домаћи омбудсмени именовани су у новембру 2003. године, а нова институција почела је са радом 1. јануара 2004. године. Институције омбудсмена у БиХ су прошле кроз сложен и компликован процес реформе у

циљу њиховог обједињавања у једну институцију омбудсмена на државном нивоу. Процес уједињења је завршен 2010. године, када су институције ентитетских омбудсмена престале са радом. Тренутно, у складу са законом, на мандат од шест година изабрана су три нова омбудсмена са мандатом до 2021. године.

Министарство за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине је половином 2014. године започело активности на изради Закона о измјенама и допунама Закона о омбудсмену за људска права БиХ, у складу са препорукама УН комитета које су у међувремену упућене држави чланици, а које указују на потребу јачања напора на реорганизацији и јачању Институције омбудсмена за људска права БиХ, односно захтијевају усклађивање Закона о омбудсмену за људска права БиХ са Паришким принципима и препорукама Савјета Европе.

У сврху израде закона успостављена је стручна група састављена од представника надлежних министарстава БиХ, ентитета и Брчко дистрикта БиХ, у оквиру које су као посматрачи учествовали и представници ЕУ, *OSCE-a* и *UNDP-a*, а која је у протеклом периоду сачинила радни текст закона и предложила измјену више од 50% текста закона. У складу с тим, надлежно министарство је сачинило нови текст закона о омбудсмену за људска права БиХ.

Тренутно, Институција има статус "А" који јој је додијелио Међународни координацијски одбор државних институција за људска права (*ICC*), а нова процјена тог статуса је предвиђена у 2015. години, тако да је већ истекао крајњи рок за усклађивање овог закона.

Као што је наведено у мишљењу Венецијанске комисије, тј. у "Препоруци *ICC-a*¹, тијела Савјета Европе, властима Босне и Херцеговине указује се на потребу да власти појачају напоре у реорганизовању и јачању Институције омбудсмена за људска права БиХ, на начин да држава чланица:

- a) Примијени отворен процес са више консултација за избор и именовање омбудсмена, уз гарантовање независности омбудсмена у складу с Паришким принципима;*
- b) Обезбиједи адекватне материјалне и људске ресурсе;*
- c) Развије капацитете Институције омбудсмена за људска права БиХ;*
- d) Обезбиједи да Институција омбудсмена за људска права БиХ има финансијску независност, што укључује адекватне финансијске и људске ресурсе у односу на додатне задатке које треба да добије.*

Поред Паришких принципа Босна и Херцеговина је добила препоруке Савјета УН-а за економска, културна и социјална права (*CESCR*)² те више препорука по основу Универзалног прегледа о стању људских права у Босни и Херцеговини у којима се истиче забринутост у погледу недостатка независности Институције омбудсмена за људска права БиХ, којом управљају омбудсмени именовани од стране Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, и који представљају три конститутивна народа Босне и Херцеговине, а не изражавају јединствен, заједнички став у односу на заштиту људских права у земљама чланицама."

Ове препоруке, између осталог, укључују одредбе које дефинишу функционисање

¹ Међународни координацијски одбор државних институција за промоцију и заштиту људских права

² Савјет УН-а за економска, културна и социјална права

Институције као националног превентивног механизма према Факултативном протоколу уз Конвенцију против тортуре и другог нехуманог или понижавајућег третмана или казне коју је усвојила Генерална скупштина УН-а, 18.12.2002., Резолуцијом A/RES/57/199, која је ступила на снагу 22. јуна 2006., а у предложеном закону се повјерава Институцији омбудсмена.

Сличне препоруке које се односе на унапређење рада Институције омбудсмена достављене су и од стране осталих комитета, и то Комитета за људска права, Комитета за економска, социјална и културна права и Комитета за грађанска и политичка права што је, у цјелини гледано, и био основни разлог за доношење овог закона како би се прије свега:

- *обезбиједила већа независност Институције,*
- *унаприједила ефективност Институције у обављању свог мандата заштите и промоције људских права,*
- *омогућило јаче присуство Институције међу грађанима/кама и на терену и јачало повјерење у њу,*
- *јачала институционална финансијска независност,*
- *унаприједила интерна структура Институције,*
- *јачала сарадња Институције са представницима/ама организација цивилног друштва, академске заједнице и струке,*
- *коначно регулисало питање националног превентивног механизма за превенцију тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни и поступака, те*
- *створили услови за акредитацију Институције омбудсмена за људска права у статусу "А".*

У складу с наведеним, нови Нацрт закона је унапријеђен и хармонизиран с наведеним препорукама.

Образложење предложених рјешења:

Закон је подијељен у седам поглавља.

Поглавље I. Опште одредбе (чл. 1-4)

Чланови 1. и 2.

У члану 1. се дефинише предмет закона, принципи рада, сједиште, надлежности Институције омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине, састав, именовање, мандат, руковођење, организација рада, плате, поступак испитивања притужби, сарадња са другим органима власти, поступање по препорукама, сарадња са цивилним друштвом, промоција, извјештавање, финансирање и друга питања везана за рад омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине. У члану 2. утврђују се дефиниције основних појмова кориштених у закону, укључујући и упутство о кориштењу родно неутралног језика.

Члан 3.

У члану 3. полази се од основног циља због којег се наглашавају принципи дјеловања успостављене Институције, наглашавајући независни статус Институције, принципе њеног рада и посебно забрањује сваки облик утицаја на рад омбудсмена те наглашава организациону, административну и финансијску независност у остваривању, Уставом и законом, одређених надлежности.

Ова начела и принципи су инкорпорисани у овом члану како је то предложено од стране чланова Венецијанске комисије која је по питању принципа рада и независности нагласила:

(...) институционалне и индивидуалне независности " Институције и омбудсмена " (организацijske, административне и финансијске) као један од основних принципа за установе, наводи се да се ово мора превести у праксу : " Институције и Омбудсмен мора бити независна и самостална у свом раду " , слободан од било каквог утјецаја , упутстава или било кога на било којој страни власти у БиХ . У својој активности треба да се они руководе оперативним принципима, а то је поштовање правде, једнакости, етичности и непристрасности. "

Члан 4.

Овај члан односи се на утврђивање сједишта Институције у којем се одређује да је сједиште Институције у Бањалуци, док регионалне канцеларије постоје у Сарајеву, Мостару и Брчком, уз истовремено остављање на слободу Институцији да успостави и теренске канцеларије ван сједишта Институције и регионалних канцеларија у складу са Пословником о раду Институције.

Институција има на располагању могућност да, у складу са уоченом потребом заснованом нпр. на броју поднесених пријава или распрострањености уочених кршења људских права, те буџетским могућностима, успостави теренске канцеларије у циљу обезбјеђења доступности Институције на територији цијеле Босне и Херцеговине.

За разлику од постојећег законског текста, овај приједлог не предвиђа успостављање посебних одјељења или организационих јединица за поједине групе људских права или права појединих мањинских група. Регулисање овог питања се препушта, сходно препорукама Венецијанске комисије, самим омбудсменима, а регулисаће се Пословником о раду Институције.

Овакве одредбе су у складу са препорукама Венецијанске комисије. Институцији би требало оставити на слободу да успостави додатне канцеларије и дефинише организационе јединице, колико њих и у којој форми, како би на одговарајући начин спроводила свој мандат, без укључивања законодавне власти у доношење такве одлуке.³

Поглавље II. Надлежности Институције (чл. 5-9)

Члан 5.

Као што је наглашено, у члану 5. је предвиђено да је "Институција омбудсмена надлежна за промоцију и заштиту људских права, превентивне механизме, подношења иницијативе за законе из области људских права". У погледу уређења овог члана узета је у обзир препорука Венецијанске комисије о укључивању свих овлашћења омбудсмена под једним посебним поглављем посвећеним његовом мандату, те препорука да се на овај начин спроведу и препоруке упућене Институцији у поступку реакредитације као NHRI, као и најновија генерална запажања ICC-a о мандату Институција за људска права.

³ЦДП-АД(2009)043 Opinion on the draft amendments to the law on the Protector of Human Rights and Freedoms of Montenegro, adopted by the Venice Commission at its 80th Plenary Session (Venice, 9-10 October 2009), paras. 9 i 14.

Паришки принципи захтијевају да институције за људска права имају „што шире могући мандат“, који треба бити „утврђен у уставном или законском тексту“, и треба да садржи „како промоцију, тако и заштиту људских права“, уз навођење специфичних одговорности које Институција треба имати.⁴

Посебна и детаљна потпоглавља су посвећена свакој овој функцији.

Члан 6.

У оквиру члана 6. уређују се питања која се односе на заштиту људских права која се врши кроз активности којима се одговара на почињене повреде људских права или се дјелује превентивно. Ту се убрајају активности мониторинга, испитивања, спровођења истрага, извјештавања о повредама, као и третирање појединачних притужби.

Институција омбудсмена је централна институција за испитивање дискриминације што се уклапа у: „Широко постављен мандат Институције како за заштиту тако и промоцију људских права јесте и у складу са препорукама Венецијанске комисије.“⁵ Слична законска рјешења могу се пронаћи у многим европским државама.

Циљеви приједлога новог институционалног оквира, у смислу законског прецизирања комбинације различитих врста овлашћења Институције, усмјерени су на унапређење ефективности заштите људских права, и то комбинацијом омбудсменских задатака:

- заштита људских права - заштита права кроз примање и рјешавање појединачних притужби грађана и грађанки (уз поштовање принципа ефикасног приступа правној заштити – члан 6. Европске конвенције за људска права и слободе; члан 41. и члан 47. ЕУ Повеље о основним правима, те у складу са ЕУ антидискриминационим директивама и препорукама бр. 2 /ЦРИ(97)36/ и бр. 7 /ЦРИ(2003)8)ЕЦРИ/).

У овом члану посебно се наглашава и сарадња омбудсмена са организацијама цивилног друштва и међународним тијелима која се баве питањима равноправности и недискриминације, затим дјеловање Институције по службеној дужности и давање овлашћења да спроводи истраживање у свим притужбама о повреди људских права и слобода наводно почињених од војних власти.

Члан 7.

Како је и уређено у члану 7. овог закона, питању промоције људских права посвећена је посебна пажња, што је у складу са Паришким принципима. Узели смо у обзир да је Међународни координациони комитет националних институција за заштиту и промоцију људских права (*ICC, International Coordination Committee of National Institutions for the Promotion and Protection of Human Rights*)⁶

још у новембру 2009. године у односу на Босну и Херцеговину, у оквиру процеса реакредитације Институције, препоручио да мандат Институције буде појачан укључивањем у његов опсег и промоције људских права, реферишући се при томе на Општа опажања *ICC-a* о питању мандата институција за људска права.

⁴Паришки принципи, секција А.1 и А.2., те А.3

⁵CDL-AD(2004)041 - Joint Opinion on the Draft Law on the Ombudsman of Serbia by the Venice Commission, the Commissioner for Human Rights and the Directorate General of Human Rights of the Council of Europe adopted by the Venice Commission at its 61st Plenary Session (Venice, 3-4 December 2004), paragraphs 7 and 13.

⁶Сазнајте више о Међународном координационом комитету националних институција за заштиту и промоцију људских права на <http://nhri.ohchr.org/EN/AboutUs/Pages/History.aspx>

У овим опажањима,⁷ наиме, истакнуто је да све државне институције за људска права требају законским путем имати додијељен мандат како за заштиту тако и промоцију људских права.

Промоција, при томе, према извјешајем тумачењу Паришких принципа, укључује оне послове који су потребни како би се створило друштво у којем ће бити раширено поштовање и разумијевање људских права, што може бити обезбијеђено пословима образовања, обуке, савјетовања, комуникације с јавношћу и заговарањем и реализацијом истраживачко-аналитичке дјелатности, документовањем кршења људских права и развојем и одржавањем базе притужби, што је и предвиђено овим чланом.

Члан 8.

У оквиру члана 8. уређује се питање успостављања функције националног превентивног механизма.

Власти Босне и Херцеговине требале су испунити обавезу још 2014. године и успоставити функције националног превентивног механизма, у складу са чланом 17. Опционог протокола уз УН-ову Конвенцију против тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни и поступака (OPCAT) којег је чланица Босна и Херцеговина.

У оквиру овог члана додјељује се функција националног превентивног механизма Институцији омбудсмена. На основу члана В. 3. (д) Устава Босне и Херцеговине, члана 17. Опционог протокола уз УН-ову Конвенцију против тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни и поступака (OPCAT-Конвенција, /Службени гласник БиХ, бр. 08/08/) и одредби Закона о поступку закључивања и извршавања међународних уговора (Службени гласник БиХ, бр. 29/00), Босна и Херцеговина има обавезу да уреди питање националног превентивног механизма за превенцију тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни и поступака. Национални превентивни механизам обављао би послове предвиђене Опционим протоколом, те би вршио посјете сваком мјесту гдје се налазе или се могу налазити лица лишена слободе, било по основу наређења издатог од стране органа власти, или на његов подстицај, или уз његову сагласност или пристанак, а ради заштите ових лица од тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни и поступака.

Од потписивања Опционог протокола 2008. године, Босна и Херцеговина није регулисала ово питање те је тренутно једина држава на Западном Балкану која нема успостављен национални превентивни механизам. На тај начин углед Босне и Херцеговине је озбиљно нарушен код међународне заједнице и међународних организација.

Искуства из Црне Горе, Хрватске, Македоније, Словеније и Србије, које све имају акредитован национални превентивни механизам, представљају добар примјер регулације. Све ове државе, али и многе друге државе Европе, питање националног превентивног механизма додијелиле су институцијама омбудсмена. На исти начин предложено је да то учини и Босна и Херцеговина.

Члан 9.

У оквиру члана 9. регулисано је питање законодавне иницијативе. Како би се превазишла ограничења везана за законодавну иницијативу, приједлог из члана 9. предвиђа могућност омбудсмена да, онда када приликом праћења стања у оквиру свог домена рада то оцијени потребним у циљу унапређења заштите људских права у БиХ и/или усклађивања са међународним стандардима и Уставом БиХ, упути било којем

⁷Актуелизована верзија из 2013. године. Г.О. 1.2 Human Rights Mandate.

законодавном органу у БиХ иницијативу за доношење нових закона или измјене и допуне постојећих закона и других прописа. Приједлог предвиђа могућност појединих омбудсмена да упуте овакву иницијативу, водећи рачуна о потреби ефикасног обављања мандата Институције и специјализоване експертизе појединих омбудсмена за поједина питања заштите људских права.

Тренутно законско рјешење ограничавало је могућност омбудсмена да даје приједлог за измјене и допуне закона и других прописа, када он/она сматра да је то потребно, искључиво у годишњем или специјалном извјештају Институције.

Предложено рјешење омогућава законодавну иницијативу, укључујући како иницијативу за доношење нових закона или других прописа, тако и за њиховим измјенама или допунама, и то у сваком тренутку, мимо подношења годишњих или специјалних извјештаја, и неvezано за разматрање конкретних предмета, односно поступања по поднесеним жалбама. Такође, предвиђа и обавезу органа којем је упућен приједлог да га разматра. Најзад, ова одредба уводи могућност омбудсмену да, у процесу припреме прописа органима који на томе раде, било министарствима или законодавним органима, даје мишљења о питањима од значаја за заштиту људских права, као и да учествује у раду комисија законодавних органа државе, ентитета и кантона и присуствује сједницама домова/парламената онда када се разматрају питања од значаја за функције и овлашћења Институције.

Предложено рјешење је у складу са Паришким принципима који захтијевају да ове институције испитују законе и друге прописе који су на снази, као и приједлоге и нацрте који су у процедури, и да издају препоруке које сматрају потребним како би се обезбиједила њихова хармонизација са основним принципима људских права и међународним инструментима који обавезују државу, укључујући препоруке за измјену постојећих или усвајање нових закона и других прописа.⁸

Оваква рјешења, која се тичу како законодавне иницијативе тако и механизма консултација ових органа у процесу припреме закона и у раду законодавног органа, су на снази и у сусједним државама, Србији, Хрватској и Црној Гори. Венецијанска комисија, такође, поздравља оваква рјешења у својим препорукама.⁹

Од ове иницијативе се одустало иако је у преднацрту било предложено да омбудсмени имају право на подношење иницијатива за апстрактну контролу уставности. Ова препорука из разумљивих разлога није уважена, јер би захтијевала измјену Устава Босне и Херцеговине.

Поглавље III. Именовање и мандат омбудсмена (чл. 10-15)

Члан 10.

У оквиру члана 10. који уређује услове за именовање били су предвиђени услови који су тражили правну струку, узимајући у обзир нашу досадашњу правну праксу и комплексност правног система Босне и Херцеговине.

Од стране Венецијанске комисије овај приједлог је процијењен као прилично рестриктиван, јер према мишљењу Комисије, иако се мандат Институције протеже ван

⁸Paris Principles, A. Competence and responsibilities, 3. (a) и (б).

⁹Види нпр. мишљења усвојена у односу на Србију и Азербејџан: ЦДП-АД(2004)041 - Joint Opinion on the Draft Law on the Ombudsman of Serbia by the Venice Commission, the Commissioner for Human Rights and the Directorate General of Human Rights of the Council of Europe adopted by the Venice Commission at its 61st Plenary Session (Venice, 3-4 December 2004), paragraphs 21 and 32.; CDL(2001)083 - Consolidated Opinion On the Law on Ombudsman in the Republic of Azerbaijan (Strasbourg, 7 September 2001), paragraphs 6-7 and 18 (see CDL(2001)PV 47, paragraph 6).

питања људских права, укључујући и питања доброг управљања, омбудсмен није правосудни орган. По њиховој препоруци, добар углед у друштву и призната стручност у области људских права, то је оно што би требало бити важно за ову позицију.

Превагнули су разлози и наша искуства у досадашњој пракси да је примјереније садашњој ситуацији у Босни и Херцеговини предложити да за омбудсмене буду предлагана лица правне струке са дугогодишњим искуством у области људских права. Овим чланом Нацрта закона утврђени су општи и посебни услови који су потребни за заснивање радног односа омбудсмена.

Члан 11.

У овом члану регулише се састав, тј. број омбудсмена. У складу са Паришким принципима постоје различити модели за обезбјеђење плурализма у саставу националних институција људских права. Једна од суштинских ставки у том погледу јесте да чланови ових органа представљају различите сегменте друштва и да се, у складу с тим, критерији који неоправдано сужавају и ограничавају различитост и плурализам у саставу институција требају избјежавати.¹⁰ Услов плурализма, у смислу Паришких принципа, јесте директно повезан са захтјевом независности, кредибилитета, ефективности и доступности, и подразумијева широку заступљеност читавог друштва у оквиру Институције омбудсмена. Остало се код постојећег модела, јер исти предвиђа могућност именовања омбудсмена из реда конститутивних народа и реда осталих што у наредном периоду, у складу са ставовима Венецијанске комисије, може бити додатно преиспитивано.

У оквиру овог члана 11. такође се уређује поступак именовања гдје је и предвиђена посебна улога Заједничке комисије за заштиту људских права Парламентарне скупштине БиХ у процесу именовања.

Сам поступак избора и именовања омбудсмена представља питање од изузетног значења за демократизацију бх. друштва. Овај процес не би требао бити ограничен на ужи број представника највише заступљених политичких партија. У том смислу, поступак именовања омбудсмена треба бити уређен на систематски начин и њиме треба управљати стално парламентарно тијело које укључује сразмјеран број представника/ца владајућих и опозиционих партија.

Венецијанска комисија је у једном од својих претходних мишљења издатих о институцијама омбудсмена¹¹ издала препоруку да се закон измијени на начин да се за именовање омбудсмена задужи заједничка комисија два дома Парламента БиХ. Према препорукама Венецијанске комисије, састав комисије би требао бити одређен *ab initio* у самом закону или у пословницима. Како је појашњено, за транспарентност процедуре – и посљедично томе за кредибилитет институције – било би штетно одредити састав комисије *ad hoc* у циљу утврђивања приједлога за именовање у оквиру појединог мандата омбудсмена.¹²

Имајући у виду претходно изнесене аргументе, најподесније тијело за обављање овог важног задатка је постојећа Заједничка комисија за људска права Парламентарне скупштине БиХ. Овакво рјешење обезбјеђује плуралистичку заступљеност друштвених

¹⁰Општа олажања ICC-а/актуелизована верзија из 2013. године. Г.О. 1.7 Ensuring pluralism of the National Human Rights Institution;G

¹¹Радило се о мишљењу о омбудсмену на нивоу Федерације БиХ, али се ово рјешење, као пожељно, аналогно може примјенити и на Парламентарну скупштину БиХ.

¹²ЦДЛ-ИНФ(2001)007 English only) – Memorandum on the Organic Law on the Institution of the Ombudsman of the Federation of Bosnia and Herzegovina, approved by the Venice Commission at its 46th Plenary Meeting (Venice, 9-10 March 2001), paragraph 2.

снага укључених у промоцију и заштиту људских права, онако како је она одређена у Паришким принципима.

У овом члану такође је предложена иста дужина мандата од шест година без могућности поновног избора. Уважена је сугестија Венецијанске комисије да могућност обнављања мандата носи ризик и утиче на дјеловање лица које обавља дужност омбудсмена.¹³ По мишљењу Венецијанске комисије, принцип једног мандата представља гаранцију којом се доприноси независности омбудсмена и избјегава овакав ризик. Препорука за додјељивање дужег мандата није узета у обзир.

Када је у питању начин именовања, омбудсмен се бира обичном већином гласова Представничког дома и Дома народа, и ово правило се одржава као често, што је у условима Босне и Херцеговине предложено у складу са пословником о раду домова. То противријечи дугогодишњој "судској пракси" Венецијанске комисије која препоручује квалификовану већину, што обезбјеђује Институцији широку политичку и социјалну базу. Према мишљењу Комисије, широки консензус свих праваца у Парламенту у избору омбудсмена има посебну вриједност у смислу појачане независности и легитимности Институције и побољшане јавне перцепције њезине непристрасности.

Учешће организација цивилног друштва у именовању омбудсмена

У приједлогу измјена у избору омбудсмена предвиђено је учешће представника организација цивилног друштва, међународних организација и тијела струке и академске заједнице, који се у овај поступак укључују посредством расписаног јавног позива.

Водећи се највишим стандардима демократизације једног друштва, европском правном тековином, Паришким принципима, те конкретним препорукама Међународног координационог комитета и његових поткомитета, потребно је и корисно да организације цивилног друштва које дјелују у области промоције и заштите људских права буду активно укључене у цјелокупан процес именовања омбудсмена.

Паришки принципи, у своме поглављу Б.1. "*Састав и гаранција независности и плурализма*", позивају државе чланице Уједињених нација да састав и именовање националних институција за људска права буде уређено поступком који пружа све неопходне гаранције за обезбјеђење плуралистичке заступљености друштвених снага (цивилног друштва) укључених у промоцију и заштиту људских права.

Према Општим опажањима *ИСС*-а, која представљају тумачење Паришких принципа, плурализам може бити обезбијеђен на неколико начина, укључујући кроз учешће цивилног друштва у поступку именовања и друге видове ефективне сарадње с цивилним друштвом. Појашњава се да поступак избора мора бити транспарентан и отворен, како би се обезбиједила независност и ефективност, као и повјерење јавности у институцију.

Како би се то постигло, овај поступак треба бити под контролом независног и кредибилног органа и укључивати отворене и фер консултације са НВО-има и цивилним друштвом. При томе се препознаје да експертиза и искуство невладиних организација и цивилног друштва доводе до већег јавног легитимитета институције за заштиту права. *ИСС* је препознао да се, уколико се обезбиједе широке консултације и учешће у процесу пријава, прегледа пријава и избора, промовише транспарентност, плурализам и јавно

¹³ Видјети ЦДЛ-АД(2015)017, § 45; видјети и ЦДЛ(2001)083, Усаглашено мишљење о Закону о Омбудсмену у Републици Азербејџан, § 11; ЦДЛ-АД(2007)024, Мишљење о нацрту закона о Јавном заступнику Косова (Венеција, 1-2. јун 2007.), § 40.

повјерење у читав поступак, али и у саме кандидате који буду изабрани. те на крају, у институцију као такву.¹⁴

У том контексту је важно напоменути да се, конкретно, у односу на државу БиХ сада формализује учешће цивилног друштва у процесу именовања омбудсмена.

Члан 12.

У оквиру овог члана јасно су дефинисане ситуације када може доћи до прекида мандата. У свјетлу тих разматрања, Венецијанска комисија сматра да је на властима БиХ да оцијене да ли се правило квалификоване већине може успјешно увести и спроводити, или, са прагматичне тачке гледишта, заједничка одлука двају домова може послужити као довољна гаранција за "широки консензус", потребан и да се именује омбудсмен и да се одлучи о пријевременом раскиду његовог мандата у два појединачна случаја: "у случају необављања дужности" и "неспособност за обављање дужности из здравствених разлога".

Понуђено рјешење у складу са досадашњим искуствима чини се практичним и прихватљивим и не захтијева измјене пословника о раду домова у Парламенту Босне и Херцеговине. *Од стране невладиног сектора предложено је да се овим разлозима дода и ситуација када омбудсмени наруше принцип непристрасности, угледа и етике како је то уобичајено у другим земљама.*

Овај приједлог је укључен у члан 12. став (7) који регулише шта се сматра принципом нарушавања угледа и етике.

Члан 13.

Чланом 13. регулише се обављање дужности након истека мандата, све у циљу да се обезбиједи стално функционисање Институције омбудсмена.

Члан 14.

У оквиру овог члана уређено је питање имунитета. По члану 14. Нацрта закона, омбудсмен и особље Институције *"не могу се судски гонити, хапсити или држати у притвору нити се против њих могу водити грађански поступци"*, због мишљења која дају или одлука које донесу у оквиру својих службених дужности.

Ова одредба је у складу са међународним стандардима и најбољом праксом у овој области.

Прије свега, позитивно је да је овај функционални имунитет, додијељен омбудсмену, проширен и на особље и да он настави да важи по окончању мандата омбудсмена, односно након што запослени престану да раде у Институцији омбудсмена.¹⁵ Поред тога, Нацрт закона примјерено укључује службене документе и просторије Институције у претходно описану мјеру заштите.

Члан 15.

Члан 15. Нацрта закона регулише сукоб интереса и неспојивости и оправдано одређује да омбудсмен не може обављати никакву другу јавну или професионалну дужност, изузев предавачких, научних, културних или хуманитарних активности. Ове активности су дозвољене све док нису у сукобу са дужностима омбудсмена¹⁶ и не спречавају нити ограничавају њихово дјелотворно и правовремено обављање.

¹⁴Актуелизована верзија из 2013. године. Г.О. 1.7 Ensuring pluralism of the National Human Rights Institution; Г.О. 1.8. Selection and appointment of the decision-making body of National Human Rights Institutions

¹⁵Видјети нпр. ЦДЛ-АД(2009)043, Мишљење о нацртима

¹⁶

Ова клаузула може се допунити захтјевом да додатне активности не смију ни на који начин умањивати непристрасност или перцепцију непристрасности омбудсмена, што је у складу са препоруком укључено у регулацију овог члана.

Поглавље IV. Предсједавање и подјела послова по областима (чл. 16- 21)

Предсједавање Институцијом омбудсмена за људска права БиХ наведено је у поглављу IV. закона, које се бави управљањем, стратегијом и унутрашњом организацијом Институције и према препоруци Венецијанске комисије је концентрисана у оквиру једног поглавља.

Члан 16.

У оквиру овог члана предвиђа се предсједавање и координација послова у Институцији. На функцији предсједавајућег омбудсмени се ротирају сваке 2 године, с тим да се о редослиједу предсједавања омбудсмени усаглашавају, а ако не постигну договор, предсједавање започиње најстарији омбудсмен.

Овим чланом одређена су и питања о којима омбудсмени заједнички одлучују као што су израда специјалног извјештаја, иницијативе за доношење закона те измјене и допуне закона и других прописа, ако се њима уређују питања која су од значаја за заштиту људских права и слобода.

У оквиру овог рјешења посебно су наглашене обавезе омбудсмена који самостално, а према потреби заједнички испитују притужбе, самостално доносе препоруке након испитивања случаја кршења људских права.

Члан 17.

У оквиру члана 17. уређује се подјела послова по областима а распоред послова се уређује детаљније Пословником о раду Институције. Подјела послова по областима обезбјеђује унапређење рада у смислу специјализације омбудсмена према одређеним областима. Овим приступом омогућава се омбудсменима да између себе усагласе које од области желе да прате и дају свој стручни допринос.

С друге стране, може се на тај начин обезбиједити и ефикаснији рад и унаприједити појединачна одговорност у раду омбудсмена и повећати њихова ефикасност.

Члан 18.

Чланом 18. предвиђа се организовање стручне службе Институције за вршење стручних, истраживачких, промотивних, административних, финансијских и других послова и послова односа са јавношћу и информисања, с тим да радом стручне службе руководи секретар Институције.

Члан 19.

Члан 19. регулише запошљавање особља путем конкурса и права запосленог особља уређују се Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији послова којим се уређује број упосленика потребних за обављање послова, с назнаком њихових основних послова, задаћа, стручних услова потребних за обављање послова, њихова овлашћења и одговорности, висине плата и других накнада, те друга питања од значаја за рад и дјеловање особља.

Члан 20.

У оквиру члана 20. наглашава се заједничка улога омбудсмена за израду стратегије Институције којом се дефинишу циљеви рада, начин спровођења, праћења и евалуација и наглашава важност промоције људских права.

Овдје се, као што је и препоручено у Паришким принципима, види значајна улога организација цивилног друштва које учествују у изради стратегије која се доноси 180 дана након именовања омбудсмена и покрива њихов мандат.

Члан 21.

Овим чланом предвиђа се могућност доношења и других аката Институције потребних за обављање послова који ступају на снагу након објављивања у Службеном гласнику БиХ.

Поглавље V. Поступак испитивања притужби (чл. 22-30)

У оквиру овог поглавља се регулише поступак испитивања, тако да члан 22. регулише начин подношења и рок за подношење притужби, посебно рокове за разматрање притужби, предвиђа могућност подношења притужби од стране организација цивилног друштва.

Члан 23.

Члан 23. регулише поступање по притужбама и по службеној дужности утврђује да је рад Институције бесплатан те предвиђа да Институција неће поступати по анонимним притужбама, а предвиђа се и заштита садржаја одговора за лица лишена слободе.

Члан 24.

Члан 24. предвиђа увођење обрасца за подношење и успостављање електронске базе притужби.

Члан 25.

Члан 25. предвиђа упућивање подносиоца притужби на улагање редовних правних лијекова.

Члан 26.

Овај члан се односи на поступање омбудсмена *“у предметима који су у судском поступку”* и утврђује да у таквим случајевима Институција не треба да покреће поступак, *“осим у случајевима кад постоји непотребно кашњење.*

У понуђеном рјешењу одредба је усклађена с препоруком бр. 1615(2003) у којој се каже да *‘омбудсмени треба да имају у крајњем случају ограничена овлашћења надзора над судовима.’*

Како је и наглашено у мишљењу Венецијанске комисије (...) *треба ограничити улогу омбудсмена на то да се обезбиједи процедурална ефикасност и административна коректност правосудног система; према томе, треба искључити могућност заступања појединаца (осим ако не постоји могућност да се појединци обрате датом суду), иницирања или интервенисања у судским поступцима или обнове поступка.”*¹⁷

¹⁷ Видјети Препоруку 1615(2003), § 6.

Венецијанска комисија је у својим мишљењима ставила до знања да омбудсмен може бити овлашћен да даје начелне препоруке о функционисању судског система, али он или она не треба да имају овлашћења да интервенишу у појединачним случајевима.¹⁸ У сваком случају, кључно је да закон изричито утврђује које поступке и мјере омбудсмен може предузети у контексту надзирања рада правосудја.¹⁹

Члан 27.

Члан 27. уређује питање скраћеног поступка у случајевима кад се из чињеница наведених у притужби и општепознатих чињеница, односно службених података којима Институција располаже, може утврдити јесу ли подносиоцу угрожена или повријеђена људска права и слободе и уводи обавеза обавјештавања подносиоца у случају неприхватања притужбе.

Члан 28.

Овим чланом се регулише поступак испитивања те предвиђа да омбудсмени самостално, а према потреби заједнички воде поступак испитивања на поднесене притужбе. Овај члан такође предвиђа обавезу изјашњење органа власти БиХ, који је у притужби означен као кршилац људских права, те да Институција има право затражити потребне информације, податке, објашњења, акте и другу документацију од органа власти БиХ. Органи власти БиХ дужни су обезбиједити доступност аката и друге документације везаних за поднесену притужбу, односно пружити сву потребну помоћ Институцији у складу са захтјевом.

Веома широко се оставља могућност Институцији да има приступ било којем органу власти БиХ у циљу провјере тражених информација, обављања личних разговора и интервјуа и разматрања потребних аката и докумената, те омогућава приступ актима и документацији који су, у складу са законом, заведени као повјерљиви или тајни.

У овом члану се одређује рок према околностима случаја у којима су органи власти дужни доставити изјашњења и одговоре. Рок не може бити краћи од (8) осам нити дужи од (30) дана. Важно је и нагласити ставове 7, 8. и 9. овог члана у којима се наводи да ако органи власти БиХ не обезбиједе доступност информација или не доставе тражене податке, акте и другу документацију у за то остављеном року, Институција ће обавијестити орган надлежан за спровођење контроле над тим органом.

Такође се предвиђа да је Институција дужна да обезбиједи адекватно поступање са повјерљивим и тајним подацима са којима буде располагала у складу са законом. Обавеза чувања повјерљивих и тајних података важи и након окончања мандата омбудсмена или престанка радног односа упосленика.

Ако се током поступка испитивања уочи да постоје елементи кривичног дјела, Институција ће информисати надлежно тужилаштво.

Члан 29.

Члан 29. регулише окончање поступка у току испитивања под условом да је Институција:

- а) утврдила да није дошло до кршења људских права и слобода,

¹⁸ ЦДЛ-АД(2007)024, § 19.

¹⁹ ЦДЛ-АД(2003)007, Мишљење о Нацрту Закона о јавном правобраниоцу "Бивше Југославенске Републике Македоније", § Б III Члан 13(1).

- б) орган власти отклонио кршење људских права у току трајања поступка,
- ц) подносилац притужбе пропустио да по захтјеву Институције допуни притужбу,
- д) подносилац притужбе затражио обустављање поступка или
- е) случај ријешен на неки други начин у складу са захтјевом подносиоца притужбе.

Институција ће о окончању поступка донијети одлуку и о томе обавијестити подносиоца притужбе и орган власти БиХ.

Члан 30.

Члан 30. регулише више ставова, начин издавања препоруке након завршеног поступка испитивања, утврђујући начин доставе, рокове, издавање препоруке за отклањање повреде, предвиђа могућност упозорења о изостанку одговора, објављивање препорука и могућности Институције да у годишњем извјештају обавијести законодавни орган о свим појединачним препорукама које нису спроведене.

Против препорука Институције се не могу улагати притужбе.

Поглавље VI. Јавност препорука и извјештавање (чл. 31-33)

Члан 31.

Члан 31. регулише јавност препорука осим препорука које су везане за обавезу чувања тајних и повјерљивих података. Све препоруке Институције биће доступне јавности, осим када се у жалби изричито затражи да се име подносиоца као и околности случаја не објаве.

Члан 32.

Члан 32. предвиђа да Институција има обавезу извјештавања те је у обавези да израђује годишњи извјештај о стању људских права и слобода у Босни и Херцеговини, најкасније до 31. марта текуће године. Институција подноси годишњи извјештај Предсједништву Босне и Херцеговине, Представничком дому Босне и Херцеговине и Дому народа Босне и Херцеговине, Парламенту Федерације Босне и Херцеговине, Народној скупштини Републике Српске и Скупштини Брчко дистрикта БиХ и по потреби може поднијети специјалне извјештаје другим органима власти у БиХ.

Тамо гдје јавни значај и хитност случаја захтијевају, Институција ће изградити и специјални извјештај.

Специјални извјештаји односе се на одређене појаве и маргинализоване групе грађана којима се крше људска права и слободе, које захтијевају хитну реакцију и препоруке за измјене или допуне закона, јавних политика и других правних аката.

Извјештаји неће садржавати личне податке који би омогућили да лице укључено у поступак истраге буде јавно идентификовано.

У годишњем извјештају Институција представља своје активности из претходне године, указује на стање заштите и кршења људских права у Босни и Херцеговини, предлаже измјене или допуне закона, јавних политика и других правних аката, те даје осврт на све раније усвојене препоруке које нису спроведене.

У годишњем извјештају се посебна поглавља посвећују питањима која проистичу из надлежности превентивног механизма и заштите од дискриминације.

Члан 33.

Члан 33. регулише питања која се односе на разматрање извјештаја и у том контексту је важно нагласити мишљење Венецијанске комисије у којем се наводи:

« У овом контексту треба подсјетити да ни међународни стандарди нити пракса не траже да парламент или његова надлежна комисија треба да званично усвоје годишњи извјештај омбудсмена. Како се предвиђа у датом нацрту закона, циљ је да тијело које прими извјештај препозна проблеме на које он указује и да подузме активности да се почне радити на њиховом рјешавању; ни у ком случају такво тијело не треба да гласа или усваја овај извјештај. Таквим гласањем би се индиректно оспорила неовисност Институције омбудсмена. »

У складу с наведеним мишљењем је и предложено рјешење на основу којег се, након разматрања, усвајају акциони планови којима се дефинишу конкретне мјере које се требају предузети како би се прекинуло кршење људских права идентификовано у извјештајима и унаприједила њихова заштита.

Поглавље VII. Сарадња са цивилним друштвом и промоција (чл. 34-37)

Члан 34.

Члан 34. предвиђа активно и редовно одржавање сарадње са организацијама цивилног друштва, међународним организацијама и тијелима, тијелима струке и академском заједницом.

Већ раније је у својим препорукама Институцији омбудсмена БиХ из 2009. године, у оквиру процеса поновне акредитације као националне Институције за људска права по Паришким принципима, Пододбор за акредитацију (*Subcommittee on Accreditation – SCA*) *ICC-a*, иако је похвалио Институцију омбудсмена БиХ за њене “конкретне напоре на имплементацији механизма редовних консултација са организацијама цивилног друштва”, препоручио да се ова сарадња формализује.

ICC је истакао да интеракција са цивилним друштвом треба да буде широко заснована, да се обезбиди плуралистичко представљање друштвених снага како то траже Паришки принципи.²⁰

Члан 35.

Члан 35. предвиђа успостављање сталног савјетодавног органа за сарадњу са цивилним друштвом.

Иницијативу за успостављање овог органа поднијеле су и организације цивилног друштва.

Ове препоруке *ICC-a* укључене су у Нацрт закона који предвиђа да стални савјетодавни орган за сарадњу са цивилним друштвом помаже Институцији омбудсмена у развијању и имплементацији стратегије за заштиту и унапређење људских права и слобода и да дјелује као фацилитатор у односима Институције са организацијама цивилног друштва, универзитетима, медијима и другим актерима активним у овој области. Посебно је позитивно да ће се овај нови орган успоставити на основу јавног конкурса, поступком именовања који ће бити “*јаван и транспарентан*”. Чланови за свој рад у сталном савјетодавном органу не примају било који облик накнаде.

²⁰ Видјети http://nhri.ohchr.org/EN/AboutUs/ICC/Accreditation/Documents/2009_November%20SCA%20REPORT.pdf

Члан 36.

Овај члан регулише сарадњу са медијима, те је у овом члану предвиђено да омбудсмени, у сврху извршавања функције промоције људских права, сарађују с јавним емитерима на нивоу Босне и Херцеговине и ентитета и с другим електронским, штампаним и онлајн медијима.

Члан 37.

Члан 37. предвиђа и друге облике сарадње са другим тијелима за заштиту и промоцију људских права на свим нивоима власти у БиХ, укључујући и сарадњу са међународним и регионалним организацијама и тијелима за заштиту и промоцију људских права и слобода. Институција се умрежава са сродним институцијама у иностранству и тежи активном чланству у међународним и европским мрежама институција и тијела за заштиту и промоцију људских права.

Поглавље VIII. Финансирање и плате омбудсмена (чл. 38 и 39)

Члан 38.

Начин финансирања Институције утврђен је у складу са одредбама Закона о финансирању институција Босне и Херцеговине.

Члан 39.

Члан 39. предвиђа израду годишњег финансијског извјештаја. Финансијски извјештај се објављује до 31. марта за претходну календарску годину, те се заједно са годишњим извјештајем о стању људских права и слобода у Босни и Херцеговини, као информација, доставља законодавним органима а објављује се и на *web*-страници Институције.

Поглавље IX. Прелазне и завршне одредбе (чл. 40-42)

Члан 40.

Члан 40. регулише обавезу доношења подзаконских аката који су утврђени у оквиру овог закона.

У оквиру овог члана наведени су сви подзаконски акти које је потребно донијети у складу са овим законом, а то су: пословник о раду Институције, правилник којим регулише организацију и начин рада, критерије за избор представника цивилног друштва, академске заједнице и осталих стручњака укључених у функционисање националног превентивног механизма и правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Институцији.

Чланови 41. и 42. регулишу престанак важења и ступање на снагу овог закона.

III. ПРИНЦИПИ НА КОЈИМА ЈЕ ЗАСНОВАН ПРИЈЕДЛОГ ЗАКОНА

Закон о омбудсмену за људска права БиХ обезбјеђује поштовање принципа једнакости и равноправности свих људи без обзира на њихове разлике по било ком основу те обезбјеђује институционални механизам за заштиту дискриминације.

Други важан принцип је побољшање дјелотворности институција и њихове ефикасности у обезбјеђењу људских права и слобода у Босни и Херцеговини.

Успостављени систем праћења остваривања људских права ојачава уставни, законски и институционални оквир за заштиту људских права те обезбјеђује бољу промоцију људских права чиме се побољшава примјена принципа законитости и владавине права.

IV. ПРОЦЈЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА НЕОПХОДНИХ ЗА ПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона средства ће бити планирана у буџету Институције омбудсмена БиХ у складу са садашњим оквиром, с тим што је предвиђено да се плате омбудсмена ускладе са висином плата министара у Савјету министара БиХ, тако да ће доћи до годишњих уштеда које могу бити усмјерене на реализовање активности које су предвиђене у сврху успостављања превентивног механизма.

Према ранијој процјени, оптимално је био предвиђен износ од 350.000,00 КМ годишње. С обзиром на уштеде и чињеницу да ће бити кориштена постојећа инфраструктура Институције омбудсмена, потребно је на годишњем нивоу обезбиједити мање средстава, тј. цца 150.000,00 КМ годишње.

V. ПРИБАВЉЕНА МИШЉЕЊА

У сврху израде овог закона прибављена су мишљења од стране Министарства правде број:09-02-4-11653/15 од 10.12.2015. године, Министарства финансија и трезора број:05-02-2-9793-2/15 од 15.12.2015. године, Уреда за законодавство Савјета министара Босне и Херцеговине број:01-02-1-872/15 од 14.12.2015. године и Дирекције за Европске интеграције број:03/A-06-2-ЖП-1703-5/15 од 22.12.2015. године са Изјавом о усаглашености закона са Европском правном стечвином Европске уније.

VI. УСКЛАЂЕНОСТ ПРОПИСА СА ЕВРОПСКИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ

Као што је и наглашено у оквиру Акционог плана Савјета Европе за Босну и Херцеговину, поред боље сарадње, главни циљ му је да пружи подршку БиХ у испуњавању преосталих законских и конкретних обавеза као државе чланице Савјета Европе и да помогне да се закони, институције и праксе БиХ додатно ускладе са европским стандардима у областима људских права, владавине права и демократије. Приоритетне области за Акциони план Савјета Европе јесте и обавеза усклађивања закона. У оквиру акционог плана посебно је наглашено да је потребно:

"Додатно јачати заштиту од дискриминације, у складу са европским стандардима, нарочито кроз јачање уставног, законског и институционалног оквира (...) (...) наводећи даље да је потребно подузети мјере на изградњи капацитета судова, укључујући Уставни суд, и посебних тијела за борбу против дискриминације, нарочито Институције омбудсмана за људска права у БиХ, и на подршци НВО-има и адвокатима који подносе или помажу да се добро поткрепљени предмети дискриминације поднесу судовима, са референцама на законске прописе о забрани дискриминације у БиХ, као и судску праксу ECtHR i ECSR".

С циљем наставка процеса унапређења законодавног и институционалног оквира за сузбијање дискриминације, у изради овог закона било је неопходно узети у обзир УН стандарде и европске директиве:

- **заштита људских права** – заштита права кроз примање и рјешавање појединачних притужби грађана и грађанки (уз поштовање принципа ефикасног приступа правној заштити – члан 6. Европске конвенције за људска права и слободе, члан 41. и члан 47. ЕУ Повеље о основним правима те у складу са ЕУ антидискриминационим директивама и препорукама бр. 2 /ЦРИ(97)36/ и бр. 7 /ЦРИ(2003)8)ЕЦРИ/);

- **промоција људских права** (у складу са Паришким принципима Генерална скупштина Уједињених нација А/РЕС/48/134 Националне институције за промоцију и заштиту људских права), укључујући истраживачко-аналитичка овлаштења: истраживати конкретне појаве у пракси, анализирати узроке уочених трендова и предлагати системска рјешења (у складу са ЕУ антидискриминационим директивама и препорукама бр. 2 /ЦРИ(97)36/ и бр. 7 /ЦРИ(2003)8)ЕЦРИ/);

- **извјештавање парламента и јавности о уоченим појавама системског непоштовања људских права** (у складу са Паришким принципима Генерална скупштина Уједињених нација А/РЕС/48/134 Националне институције за промоцију и заштиту људских права);

- **тијело за заштиту равноправности (equality body) и сузбијање дискриминације** (у складу с директивама Европске уније 2006/54/ЕЦ, 2004/113/ЕЦ, 2000/43/ЕЦ);

- **овлаштења националног превентивног механизма** (у складу са чланом 17. Опционог протокола уз УН-ову Конвенцију против тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни и поступака-ОРСАТ Конвенција).

VII. МЕХАНИЗМИ СПРОВОЂЕЊА И НАЧИН ОБЕЗБЈЕЂЕЊА ПОШТОВАЊА ПРОПИСА

Обједињена Институција омбудсмена успостављена је 2010. године.

У новембру 2015. године Парламентарна скупштина БиХ је именовала три омбудсмена за нови мандат од 6 година. Омбудсмени имају већ успостављене канцеларије у Бањалуци, Сарајеву, Мостару, Брчком и Ливну. Постојећа организациона структура може обезбиједити поштовање и примјену прописа.

У односу на ранији закон, у овом закону унапређују се механизми везани за унутрашњу организацију и специјализацију рада према појединим областима у којима се истражује дискриминација. Ојачана је и улога организација цивилног друштва које могу у сарадњи са Институцијом допринијети изради стратегије рада Институције, која је предвиђена чланом 23. овог закона.

VIII. РАСПОРЕД ЕВЕНТУАЛНОГ ПОНОВНОГ ПРЕИСПИТИВАЊА УВЕДЕНОГ ПРОПИСА

У односу на карактер и садржај овог закона, процјењујемо да је након ступања на снагу потребно планирати његово преиспитивање у току најмање пет година од почетка имплементације.

Ова активност може бити и раније покренута, ако се у Босни и Херцеговини промијени структура и организација нивоа власти или настану нове међународне обавезе.

IX. ОПИС КОНСУЛТАЦИЈА ВОЂЕНИХ У ПРОЦЕСУ ИЗРАДЕ ЗАКОНА

У складу с програмским задацима Савјета министара БиХ за 2014. годину, Министарство за људска права и избјеглице БиХ формирало је Интерресорну радну групу са задатком да изради измјене и допуне Закона о омбудсмену за људска права БиХ, с циљем израде закона који је усклађен са Паришким принципима и препорукама Међународног комитета за акредитацију.

Поступак именовања Радне групе за израду измјена и допуна Закона о омбудсмену за људска права започео је у марту 2014. године, којом приликом су надлежна министарства, и то Министарство правде БиХ, Министарство правде Федерације БиХ, Министарство правде Републике Српске и Законодавна комисија Брчко дистрикта БиХ, именовали своје представнике за рад у Интерресорној радној групи за израду измјена и допуна Закона о омбудсмену за људска права БиХ. У својству посматрача у рад Интерресорне радне групе укључили су се представници Мисије *OSCE*-а у БиХ, *UNDP*-а, Савјета Европе и Европске комисије у БиХ.

Први састанак је одржан 9. јуна 2014. године и до данас је одржано укупно девет састанака Интерресорне радне групе за израду измјена и допуна Закона о омбудсмену за људска права БиХ.

Закључком Интерресорне радне групе са првог одржаног састанка, од стране *UNDP*-а је затражена подршка у сачињавању *анализе статуса и независности Институције омбудсмена за људска права*. У кореспонденцији са *UNDP*-ом достављено је образложење за сачињавање тражене анализе, укључујући циљеве, методологију, те очекиване резултате, како би обезбиједили да су сви аспекти узети у обзир за овај веома битан задатак.

Истовремено, упућен је захтјев за мишљење Венецијанске комисије Савјета Европе на постојећи текст Закона о омбудсмену за људска права, с могућношћу укључења Венецијанске комисије и у анализу нових амандмана на текст закона.

- У 2014. години одржано је 5 састанака Интерресорне радне групе. С обзиром да обавеза за израду амандмана на Закон о омбудсмену за људска права БиХ није завршена, Министарство за људска права и избјеглице БиХ је посао Интерресорне радне групе уврстило у Програм рада Савјета министара БиХ за 2015. годину и планирало активности за завршетак овог закона.

- Интерресорна радна група је након састанка одржаног у децембру 2014. године упутила приједлог за израду новог текста Закона о омбудсмену за људска права БиХ, с обзиром да је Закон до сада имао двије измјене и допуне, да никад није урађен пречишћени текст Закона те да је у стручном погледу немогуће предложити измјене, а да се не мијења више од 50% текста Закона. Овај приједлог је подржан и приступило се изради новог текста закона.

На иницијативу Европске комисије у мају 2015. године под покровитељством ЕУ-ТАИЕХ-а на тему „Преглед нацрта закона БиХ о измјенама и допунама Закона о институцији омбудсмена за људска права БиХ у односу на европске стандарде“. На наведеној радионици присутнима је презентована Анализа Нацрта закона о омбудсмену

за људска права коју је сачинио представник Републике Словеније, стручњак из земље чланице Европске уније.

- Путем Канцеларије Савјета Европе у Сарајеву члановима Венецијанске комисије достављен је текст Закона о омбудсмену за људска права БиХ који је садржавао нове амандмане на текст закона и који је био пречишћен у односу на преостале одредбе постојећег Закона.

- Венецијанска комисија Савјета Европе, својим доласком у Босну и Херцеговину 15. и 16.10.2015. године, дала је велики допринос у наставку активности давањем препорука на поједине одредбе закона, с тим да је званично мишљење на Нацрт закона о омбудсмену за људска права прослијеђено након посјете министрице за људска права Венецијанској комисији.

Текст Закона о омбудсмену за људска права БиХ усаглашен је с препорукама Венецијанске комисије и прослијеђен Заједничкој комисији за људска права Парламентарне скупштине БиХ и члановима Интерресорне радне групе за давање додатних приједлога и сугестија, с тим да се текст Преднацрта закона о омбудсмену за људска права БиХ с образложењем доставља на разматрање владама ентитета и Брчко дистрикта БиХ, како би и оне дале свој допринос.

Од мјесеца јуна 2015. године, по закључку Заједничке комисије за људска права Парламентарне скупштине БиХ, почели су консултацијски састанци с представницима Министарства за људска права и избјеглице БиХ. Циљ је био благовремено упознати представнике политичких структура позиције и опозиције са до сада урађеним амандманима на Закон о омбудсмену за људска права БиХ.

До сада су одржана три консултативна састанка са Заједничком комисијом за људска права Парламентарне скупштине БиХ, која је изнијела начелне ставове у вези предложеног Преднацрта закона, а који су уврштени у Нацрт закона.

Позив на јавне консултације о Нацрту закона о омбудсмену за људска права БиХ објављен је на веб-страници Министарства за људска права и избјеглице БиХ, 18.11.2015. године, у трајању од 15 дана, којим путем су позвани заинтересовани грађани и цивилно друштво у Босни и Херцеговини да учествују у поступку јавних консултација на Нацрт закона о омбудсмену за људска права БиХ. Процесом јавних консултација жели се обезбиједити већи ниво учешћа грађана у овој законодавној активности, боља информисаност и веће повјерење грађана. Мрежа невладиних организација Медиацентар Сарајево, Ваша права БиХ и Права за све, у току консултативног процеса, доставила је примједбе и сугестије које су разматране и дијелом уврштене у текст Нацрта закона.

Broj: 09-02-4-11653/15
Sarajevo, 10.12.2015. godine

**BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO ZA LJUDSKA PRAVA
I IZBJEGLICE BOSNE I HERCEGOVINE**

Trg BiH br. 1
71000 Sarajevo

 BOSNA I HERCEGOVINA MINISTARSTVO ZA LJUDSKA PRAVA I IZBJEGLICE BOSNE I HERCEGOVINE SARAJEVO			
Dokument broj: 09-02-4-11653/15			
Dr. v. broj: 07	Dr. v. broj: 02	Dr. v. broj: 936-13	Dr. v. broj: 14

PREDMET: Mišljenje na Nacrt Zakona o ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine; dostavlja se

Veza: vaš akt broj: 07/2-02-936-15/2015 od 09.12.2015. godine

Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine razmotrilo je tekst Nacrta Zakona o ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Nacrt zakon), te na temelju članka 31. stavak 1. točka b) Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH”, broj 22/03), u pogledu sankcija, organizacije i funkcioniranja, daje sljedeće

MIŠLJENJE

Predlažemo da se u tekstu Nacrta zakona izvrši dopuna odredaba koje se odnose na ovlaštenje za donošenje podzakonskih akata, a koje sadrže informaciju o podzakonskim aktima koje treba donijeti u okviru implementacije ovog Zakona. Ovlaštenje za donošenje propisa treba sadržavati odredbe koje upućuju na organ odgovoran za donošenje podzakonskog akta, obim podzakonskog akta, kao i eventualno vremensko ograničenje primjene podzakonskog akta, shodno odredbi člana 13. Jedinistvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH”, br. 11/05, 58/14 i 60/14) (u daljem tekstu: Jedinistvena pravila).

Shodno naprijed navedenom potrebno je dopuniti odredbu člana 41. Nacrta zakona, na način da se taksativno pobroje podzakonski akti koje je potrebno donijeti uz pozivanje na konkretne odredbe Nacrta zakona u kojima je sadržano ovlaštenje za donošenje podzakonskog akta.

Mišljenja smo da je u članu 10. stav (1) potrebno definisati posebne uslove te uputiti na primjenu općih uvjeta propisanih u Zakonu o radu u institucijama BiH ili drugom propisu ili propisati sve uvjete koje osoba imenovana na mjesto ombudsmana mora zadovoljavati. Jednako tako, ističemo da je nepotrebno pozivati se na odredbe drugih zakona generalno, posebno ako ti zakoni propisuju obvezu nekog postupanja, kao npr. Zakon o zabrani diskriminacije ili Zakon o ravnopravnosti spolova, zbog čega smo mišljenja da nije nužno navoditi da će „se imenovanja Ombudsmana osigurati zastupljenost oba spola u skladu sa Zakonom o ravnopravnosti spolova”, kao i propisivanje da je „prilikom imenovanja ombudsmana zabranjena diskriminacija pobilo kojem osnovu u skladu sa Europskom konvencijom o ljudskim pravima i slobodama i

Zakonom o zabrani diskriminacije Bosne i Hercegovine.“. Ako odlučite upućivati na propise koji su na snazi, morate navesti tačan naziv propisa.

Razmotriti predloženu odredbu člana 12. stav (1) točka d) iz koje proizilazi da ombudsmanima prestaje dužnost na osnovu izrečene pravosnažne presude za krivično djelo koje ne proizilazi iz njihovog mandata, što znači da mogu biti pravosnažno osuđeni na krivično djelo koje proizilazi iz njihovog mandata i da će i dalje obavljati tu dužnost. Jednako tako, potrebno je jasno propisati kako se utvrđuju okolnosti propisane članom 12. stav (1) tač. d), e), f) i g), jer iste mora neko tijelo utvrditi i ko je nadležan da pokrene postupak utvrđivanja da su navedene okolnosti nastupile.

Predlažemo da u članu 14. stav (3) propišete izuzetak, jer bi ovako koncipirana odredba mogla onemogućiti istrage i krivična gonjenja za neka krivična djela u kojima su dokazi upravo u prepisci ili komunikacijska sredstva. Stav (4) nevedenog člana je u kontradikciji sa stavom (1) istog člana jer ombudsman i zaposleni u Instituciji imaju imunitet samo za ono što izvrše u okviru svojih dužnosti pa im se ni ne može oduzeti imunitet ako se utvrdi da su djelo počinili izvan tih dužnosti jer ga za navedeno ni nemaju. Ukoliko želite propisati uvjete u kojima Sud može skinuti imunitet navedenim osoba to mora biti jasno propisano jer se gubi sisao imuniteta u protivnom.

Predlažemo da se preispita odredba člana 15. stav (1) Nacrta zakona, kojim je data mogućnost da ombudsmeni, pored obavljanja poslova ombudsmena, mogu obavljati i poslove predavača ili suradnika u institucijama obrazovanja iz razloga usklađivanja odredaba ovog Zakona sa odredbama *lex generalis* propisa, koji se odnose na radno-pravni status i ostvarivanje prava iz uspostavljenog radno-pravnog statusa.

Predlažemo da u članu 18. definišete status stručne službe te sekretara stručne službe, radi lakše primjene propisa.

Predlažemo da definišete šta znači termin „na vlastitu inicijativu“ u članu 23. stav (5) da ukoliko navode iz anonimne predstavke smatra osnovanim, ombudsman može na vlastitu inicijativu pokrenuti postupak. Obzirom da se u istom članu propisuje da institucija postupa po pritužbama i po službenoj dužnosti, nejasno je šta znači da će institucija pokrenuti postupak na vlastitu inicijativu. Da li to znači da će po službenoj dužnosti nastaviti postupak pokrenut po anonimnoj prijavi ili će se postupak smatrati pokrenut po službenoj dužnosti?

Takođe predlažemo da se preispitaju odredbe Nacrta zakona koje se odnose na uspostavljanje procedura, kako bi Institucija ombudsmena ostvarivala prava i obaveze u skladu sa utvrđenim nadležnostima iz ovog zakona u dijelu postupka koji se odnosi na privatna lica, u kom smislu predlažemo da se, u skladu sa članom 14. Jedinostvenih pravila propiše primjena odredaba Zakona o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH“, 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 i 41/13), kao *lex generalis* procesnog zakona, koji je po svojoj prirodi opšti procesni zakon, obzirom da sadrži odredbe o supsidijarnoj primjeni u smislu da u slučaju kada je zakonom propisan poseban postupak, u tom slučaju se postupa po odredbama tog zakona, s tim da se po odredbama Zakona o upravnom postupku postupa u svim pitanjima koja nisu uređena posebnim zakonom.

Predlažemo da se kroz cijeli tekst odredaba Nacrta zakona dosljedno primjene odredbe Jedinostvenih pravila koje se odnose na terminologiju, uzimajući u obzir da se u propisu koristi terminologija uz što je moguće manje odstupanja od značenja u svakodnevnicu, u odnosu na pravni i stručni smisao. Ovom prilikom ukazujemo na odredbu člana 25. Nacrta zakona i predlažemo da se ista precizira kako bi bila jasna,

određena i davala uputu podnosiocu pritužbe, koji postupak može pokrenuti radi zaštite svoga prava.

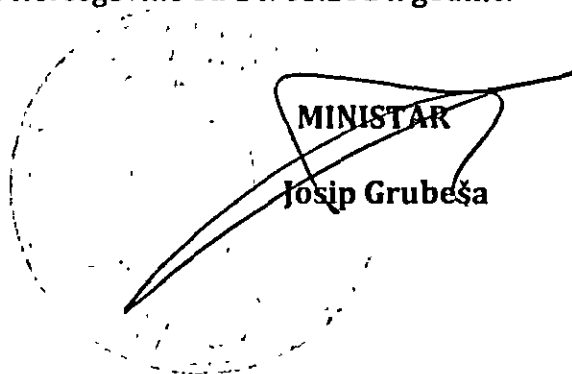
Ocjenom sadržine obrazloženja, utvrdili smo da isto sadrži sve potrebne elemente sukladno članku 60. Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine, s tim da dio Obrazloženja koji se odnosi na opis konsultacija vođenih u procesu izrade propisa, ne sadrži podatke o primjeni Pravila za konsultacije u izradi pravnih propisa („Službeni glasnik BiH“, br.: 81/06 i 80/14), čija primjena je u postupku donošenja propisa obvezujuća, u kom smislu predlažemo da se izvrši dopuna obrazloženja.

Takođe predlažemo da se Obrazloženje dopuni i u skladu sa odredbama člana 105. stav (3) tačka c) Poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 79/14) i člana 95. Poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine od 14. 05.2014. godine.

S poštovanjem,

Dostaviti:

- naslovu;
- a/a.

MINISTAR
Josip Grubeša

BOSNIA AND HERZEGOVINA
MINISTRY OF FINANCE
AND TREASURY

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO ZA LJUDSKA PRAVA I IZBJEGLICE

Broj: 05-02-2-9793-2/15

Sarajevo, 15.12.2015. godine

BOSNA I HERCEGOVINA

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice

PPF	02	936-16/14
Organ		
Broj		

PREDMET: Mišljenje na nacrt Zakona o ombudsmenu za ljudska prava

Veza: akt broj: 07/2-02-936-15/2015 od 9.12.2015. godine

Vezano za Vaš dopis, broj naveden u vezi, a kojim se traži Mišljenje na nacrt Zakona o ombudsmenu za ljudska prava, sukladno odredbama članka 31. stavak (1) točka e) Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 22/03), dajemo

MIŠLJENJA

1. Aktom navedenim u vezi, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine dostavilo je zahtjev za Mišljenje na nacrt Zakona o ombudsmenu za ljudska prava, kojim se uređuju načela djelovanja, sjedište, djelokrug Institucije ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine, imenovanje, mandat, imunitet, rukovođenje, organiziranje poslova, plaće, postupak ispitivanja pritužbi, suradnja sa drugim organima vlasti, postupanje po preporukama, suradnja sa civilnim društvom, promidžba, izvješćivanje, financiranje i druga pitanja u svezi rada Ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine.
2. Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine razmotrilo je predmetni akt kao i Obrazloženje dostavljeno u vezi, te konstatiralo da je u dijelu Obrazloženja pod točkom V Obrazloženje finansijskih sredstava za provedbu Zakona o finansijski učinci Zakona navedeno *da će sredstva za provedbu ovog Zakona biti planirana u Proračunu Institucije ombudsmana Bosne i Hercegovine sukladno sa sadašnjim okvirom, s tim što je predviđeno da se plaće ombudsmana usklade sa visinom plaća ministara u Vijeću ministara Bosne i Hercegovine tako što će doći do godišnjih ušteda koje mogu biti usmjerene na realiziranje aktivnosti koje su predviđene u svrhu uspostavljanja preventivnog mehanizma, te da je prema ranijoj procjeni optimalno predviđen iznos od 350.000,-KM godišnje. S obzirom na uštede i činjenicu da će biti korištena postojeća infrastruktura Institucije ombudsmana, potrebno je na godišnjoj razini osigurati manje sredstava tj.cca 150.000,-KM.*
3. Slijedom konstatiranog u točki 2. ovog mišljenja, Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine ukazuje na sljedeće:
 - Člankom 38. nacrta Zakona, predviđeno je financiranje Institucije i u tom smislu predviđeno da se nacrt prijedloga godišnjeg proračuna Institucije dostavlja Povjerenstvu za financije Parlamenta Bosne i Hercegovine. U svezi sa predloženom odredbom, Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine ukazuje na sljedeće:
 - 1) Nacrt Zakona o instituciji Ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine“, poglavlje VIII– Financiranje i plaće Ombudsmana (članak 39. važećeg zakona) a u svezi sa modelom predloženim od strane Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine (članak 38.) Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine ne može podržati, jer se na ovaj način Institucija ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine stavlja u istu razinu kao i Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine (članak 7. stavak (6) Zakona o financiranju institucija Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13)) Naime, sukladno Aneksu 4. Ustava Bosne i Hercegovine, Bosna i Hercegovina je demokratska država, koja funkcioniра prema slovu zakona i sa slobodnim i demokratskim izborima Aneksom 4 Ustava BiH propisan je djelokrug i odnosi između

institucija Bosne i Hercegovine i entiteta, pa je shodno tome propisan i djelokrug institucija, koje su u sastavu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, kao izvršne vlasti, nadležnosti i ovlaštenja Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, kao zakonodavne vlasti, te nadležnosti i ovlaštenja Predsjedništva i Ustavnog suda Bosne i Hercegovine.

- 2) Dakle, Ustavom Bosne i Hercegovine, su propisane nadležnosti i ovlaštenja izvršne vlasti (Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i Predsjedništva Bosne i Hercegovine), zakonodavne vlasti (Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine) i sudbene vlasti (Ustavni sud Bosne i Hercegovine). Za druge institucije Bosne i Hercegovine, mjerodavnosti su propisane posebnim Zakonima, pa je tako Zakonom o ombudsmenima za ljudska prava propisano da institucija Ombudsmena razmatra predmete koji se odnose na slabo funkcioniranje ili povredu ljudskih prava i sloboda počinjene od bilo kojeg organa vlade i može (ali ne mora) provesti istragu i donijeti preporuku odgovarajuće pojedinačne i/ili opće mjere, tako da se čini nedovoljno jasnim (Obrazloženje ne sadržava bilo kakve argumente kojima se opravdava stav da se plaće Ombudsmena i osoblja (prema predloženom članku 40.) da se plaće Ombudsmena utvrđuju u visini plaće ministara u Vijeću ministara Bosne i Hercegovine. Šta više, Ombudsmeni, sukladno svojim ovlastima, se neće i ne mogu mješati u sudbenu vlasti, već samo mogu pred nadležnim sudovima pokretati postupke, ukoliko smatra da je podnosiocu prijave povrijeđeno ljudsko pravo zagarantovano Ustavom i Europskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda sloboda. Dakle iz svega jasno proizilazi da institucija Ombudsmena, nije organ vlasti BiH, nego je organ, koji po podnesenim prijava u cilju zaštite ljudskih prava daje preporuke, koje nemaju obavezujući karakter, organima vlasti ili pokreće postupke kao punomoćnik pred sudovima BiH.
- 3) Iz svega se jasno može zaključiti da je institucija Ombudsmena, neovisna vladina organizacija/institucija, koja štiti ljudska prava i osnovne slobode građana Bosne i Hercegovine, kao što to čine Agenti pred Evropskim sudom za ljudska prava kada štite interese BiH, kao i Pravobranitelji. Kako se se ne radi o instituciji koja ima javna ovlaštenja, nego o vladinoj instituciji koja je garant da će organi vlasti poštivati ljudska prava i fundamentalne slobode, ne stoje razlozi da se tretira kao poseban neovisni organ vlasti jer njene odluke nemaju obavezujući karakter, kao što to imaju odluke Vijeća ministara ili sudova ili Zakona koje donosi Parlamentarna skupština.
- 4) Sva procedura oko osiguranja sredstava u Proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine regulirana je Zakonom o financiranju institucija Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13) i tu je nedvojbeno jasna procedura. Naime, procedura financiranja institucija Bosne i Hercegovine (u koje spada i Institucije Ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine) predstavlja okvir za osiguranje sredstava za neometano funkcioniranje svih institucija u Bosni i Hercegovini, te se upravo kroz ove procedure i razine razmatranja Proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine, počev od prijedloga Nacrta proračuna (članak 7. stavak (3) Zakona o financiranju institucija Bosne i Hercegovine gdje je Vijeće ministara Bosne i Hercegovine mjerodavno da donese konačnu Odluku u slučaju nepostizanja sporazuma o dodjeli sredstava između proračunskih korisnika i Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine), preko usvojenog Nacrta Proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine koji se upućuje Predsjedništvu Bosne i Hercegovine koji je formalni predlagatelj Proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine osigurava jednakost i neovisnost institucija.
- 5) Budući da se konačni iznosi proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za sve institucije utvrđuju kroz parlamentarnu proceduru usvajanja Zakona o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza za

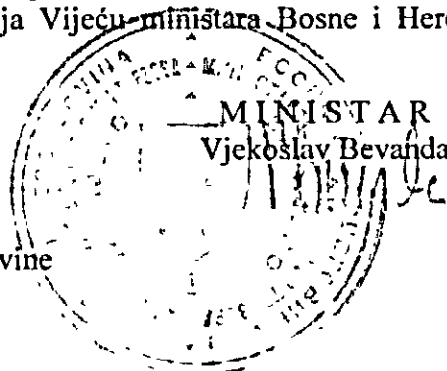
svaku fiskalnu godinu, članovi Povjerenstva (koje je nacrtom zakona nominirano da razmatra proračun Institucije) mogu sukladno svojim mandatima, a temeljem odluka koje budu donesene na sjednici Povjerenstva, u okviru rasprave o prijedlogu Proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine na oba doma Parlamentarne skupštine intervenirati i na predloženi proračun institucije Ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine.

- 6) Shodno svemu navedenom, važeće odredbe Zakona o ombudsmanu za ljudska prava Bosne i Hercegovine, u svezi novisnosti Institucije predstavljaju dostatan temelj za funkcioniranje Institucije, tako da opisana sugestija oko mogućnosti interveniranja na odobravanje sredstava u Zakonu kroz parlamentarnu proceduru stoji na dispoziciji zastupnicima odnosno delegatima kako na ovaj tako i na svaki Zakon odnosno akt koji je predmetom rasprave Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine, zbog čega Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine smatra da je interveniranje u dijelu koji se odnosi na financiranje Institucije suvišno, jer je navedena procedura dovoljan okvir za osiguranje proračunskih sredstava za neovistan rad kao ove tako i Institucije Ombudsmana, jer su iste i koncipirane tako da svaki proračunski korisnik bude neovistan u svome radu kad su financijska sredstva u pitanju.
- Člankom 40. nacrtu Zakona utvrđuje se plaća Ombudsmana i precizira da je plaća ombudsmena u visini plaće ministara Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, dok se plaće pomoćnika ombudsmena i plaće ostalih uposlenih u Instituciji ombudsmena utvrđuju u visini plaća državnih službenika i namještenika uposlenih u institucijama Bosne i Hercegovine. U svezi sa predloženom zakonskom odredbom ukazujemo na sljedeće:
- 1) Odredbama Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13 i 87/13), uređuju se plaće i naknade zaposlenika, imenovanih i izabranih osoba u institucijama Bosne i Hercegovine, koje se financiraju iz proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine, izuzev plaća i naknada sudaca, tužitelja i određenih kategorija stručnog osoblja u pravosudnim institucijama koje se uređuju posebnim zakonom.
 - 2) Člankom 21. Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine već je utvrđena i precizirana visina plaće Ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine, zbog čega cijenimo bespotrebinim utvrđivanje visine plaće Zakonom o ombudsmenu za ljudska prava. Naime, člankom 1. Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine utvrđen je predmet zakona i kao takav, isti se tumači kao *lex specialis* za oblast plaća, zbog čega *smatramo da je članak 40. nacrtu Zakona o ombudsmenu za ljudska prava suvišan i da ga treba izbrisati iz predmetnog teksta Zakona.*
4. Polazeći od svega konstatiranog u toč. 2. i 3. ovog Mišljenja, izvješćujemo predlagatelja da Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine ne može podržati nacrt Zakona o ombudsmenu za ljudska prava u dijelu koji se odnosi na financiranje institucije uključujući plaće ombudsmena, pa s tim u vezi upućuje Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine da prije dostavljanja Vijeću ministara Bosne i Hercegovine predmetni tekst korigira i isključi navedene odredbe.

S poštovanjem,

DOSTAVITI:

- naslovu
- Sektoru za proračun institucija Bosne i Hercegovine
- a/a

Broj: 01-02-1-872/15
Sarajevo, 14.12.2015. godine
(AB)

BOSNA I HERCEGOVINA

Ured za zakonodavstvo	Broj: 01-02-1-872/15	Broj: 02-17463-5/15
-----------------------	----------------------	---------------------

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO ZA LJUDSKA PRAVA
I IZBJEGLICE
SARAJEVO

**PREDMET: Mišljenje na Nacrt Zakona o ombudsmenu za ljudska prava
Bosne i Hercegovine**

Ured za zakonodavstvo Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, razmotrio je Nacrt Zakona o ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine, te na osnovu člana 25. stav 1. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), daje

MIŠLJENJE

Ustavni osnov za donošenje Zakona o ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine sadržan je u članu IV 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, prema kojem je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine nadležna za donošenje zakona koji su potrebni za provođenje odluka Predsjedništva Bosne i Hercegovine ili za vršenje funkcija po ovom Ustavu.

Predmetnim Zakonom uređuju se načela djelovanja, sjedište, nadležnost Institucije ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine, imenovanje, mandat, imunitet, rukovođenje, organizacija poslova, plaće, postupak ispitivanja pritužbi, saradnja sa drugim organima vlasti, postupanje po preporukama, saradnja sa civilnim društvom, promocija, izvještavanje, formiranje i druga pitanja vezana za rad Ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine.

Kako se navodi u razlozima za donošenje zakona, u skladu sa preporukama UN komiteta koje su u međuvremenu upućene državi članici, a koje ukazuju na potrebu jačanja napora reorganizaciji i jačanju Instituciji na reorganizaciji i jačanju Institucije ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine, odnosno zahtjevaju usklađivanje Zakona o ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine sa Pariškim principima i preporukama Vijeća Evrope.

U pogledu predloženog Nacrta Zakona o ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine, Ured za zakonodavstvo daje slijedeće sugestije:

- u članu 10. stav (2) – kod označavanja stava, broj "3" u zagradi, zamijeniti brojem "2",

- u članu 12. stav (1) tačka g) – detaljnije precizirati slučajeve narušavanja: “ugleda i etike”,
- član 38. – potrebno je preispitati s aspekta predloženih rješenja,
- preispitati član 40., a u stavu (2) detaljnije precizirati predložena rješenja, odnosno na koje državne službenike se u konkretnom slučaju misli,
- član 42. kojim se propisuje prestanak važenja, potrebno je promuljisati, tako da glasi:

“Član 42.

(Prestanak važenja)

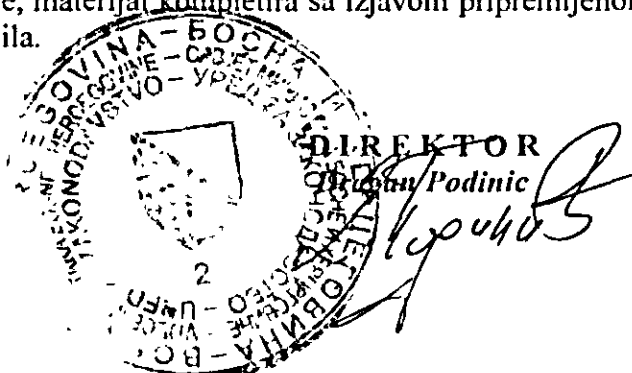
Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o ombudsmenu Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik BiH”, br. 19/02, 35/04 i 32/06).”,

- kroz cijeli tekst Nacrta Zakona, kod pozivanja na pojedine propise, potrebno je u skladu sa članom 39. Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 11/05, 58/14 i 60/14), označiti u zagradi, pod navodnicima, naziv, broj i godinu objave službenog glasila u kojem je objavljen propis na koji se poziva sa svim izmjenama i dopunama – (član 6. stav (2), član 10. stav (3), član 19., član 38.),
- kroz cijeli tekst Nacrta Zakona, skraćenicu “BiH” pisati punim nazivom u odgovarajućem padežu,
- dodati novi član kojim će propisati postupak donošenja Pravilnika u unutrašnjoj organizaciji.

Takođe, Ured za zakonodavstvo sugerše, da je u Obrazloženju, u dijelu koji se odnosi na Pravni osnov za donošenje zakona, potrebno dopuniti i uskladiti sa gore navedenim pravnim osnovom.

U Obrazloženju se navodi, da je Nacrt Zakona proslijeđen Zajedničkoj komisiji za ljudska prava Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, da je dostavljen i na razmatranje vladama entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, Ministarstvu pravde Bosne i Hercegovine, Direkciji za evropske integracije i Ministarstvu finansija i trezora Bosne i Hercegovine, te je prije upućivanja Vijeću ministara Bosne i Hercegovine u dalju proceduru, materijal potrebno kompletirati sa eventualnim sugestijama i primjedbama navedenih organa.

Istovremeno, Ured za zakonodavstvo ukazuje na potrebu, da se shodno Pravilima za konsultacije u izradi pravnih propisa („Službeni glasnik BiH“, broj 81/06), prilikom upućivanja prema Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, materijal kompletira sa izjavom pripremljenom u skladu sa odredbama člana 24. citiranih pravila.

Broj: 03/A-06-2-ŽP-1703-5/15

Sarajevo: 22. decembar 2015. godine

BOSNA I HERCEGOVINA

MINISTARSTVO ZA LJUDSKA PRAVA I IZBJEGLICE

Trg BiH 1

Sarajevo

BOSNA I HERCEGOVINA

MINISTARSTVO ZA LJUDSKA PRAVA I IZBJEGLICE BiH

SARAJEVO

PRIMLJENO:		7.12.2015.	
Organizaciona jedinica	K.	Broj	priloga
07-02	1936	4141	

Priloga 23.12.15. g.

Predmet: Mišljenje o usklađenosti Nacrta zakona o ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine sa *acquis*-em

Veza: Vaš akt broj: 07/2-02-936-17/14 od 17. decembra 2015. godine

Na osnovu člana 18. Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik BiH», broj 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12 i 6/13), člana 6. Odluke o Direkciji za evropske integracije («Službeni glasnik BiH», broj 41/03) i Odluke o instrumentima za usklađivanje zakonodavstva BiH s pravnom tekovinom Evropske unije («Službeni glasnik BiH», broj 23/11), Direkcija za evropske integracije daje sljedeće:

MIŠLJENJE

Nacrtom zakona o ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Nacrt zakona) uređuju se načela djelovanja, sjedište, nadležnosti, imenovanje, mandat, imunitet, rukovođenje, organizacija poslova, plate, postupak ispitivanja pritužbi, saradnja sa drugim organima vlasti, postupanje po preporukama, saradnja sa civilnim društvom, promocija, izvještavanje, finansiranje i druga pitanja vezana za rad Institucije ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Institucija ombudsmena).

Direkcija za evropske integracije konstatuje da je obrađivač uz ponovno dostavljeni Nacrt zakona na mišljenje, dostavio uredno popunjene instrumente za usklađivanje u skladu sa članom 2. stav (3) Odluke o instrumentima za usklađivanje zakonodavstva BiH sa pravnom tekovinom Evropske unije.

U Izjavi o usklađenosti se navodi da je Nacrt zakona usklađivan sa:

- ✓ Direktivom Vijeća 2000/43/EZ od 29. juna 2000. o provedbi načela jednakog postupanja prema osobama bez obzira na njihovo raso ili etničko porijeklo;
- ✓ Direktivom Vijeća 2004/113/EZ od 13. decembra 2004. o provedbi načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pristupu i nabavi robe, odnosno pružanju usluga;

- ✓ Direktivom 2006/54/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 5. jula 2006. o provedbi načela jednakih mogućnosti i jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima zapošljavanja i rada (preinaka).

Osnovni cilj izrade Nacrta zakona je usklađivanje odredbi sa Pariskim principima i preporukama Vijeća Evrope. U mišljenju Venecijanske komisije, odnosno mišljenju Međunarodnog koordinacijskog vijeća državnih institucija za ljudska prava, ukazuje se na potrebu povećanja napora na reorganizaciji i jačanju Institucije ombudsmena, na način da Bosna i Hercegovina:

- ✓ Primjeni otvoren proces sa više konsultacija za izbor i imenovanje ombudsmena, uz garantovanje nezavisnosti u skladu s Pariskim principima;
- ✓ Osigura adekvatne materijalne i ljudske resurse;
- ✓ Razvije kapacitete Institucije ombudsmena;
- ✓ Osigura da Institucija ombudsmena ima finansijsku nezavisnost, što uključuje adekvatne finansijske i ljudske resurse u odnosu na dodatne zadatke koje treba da dobije.

Osim toga, u Strategiji proširenja EU COM(2015) 611 final, u kojoj se daju jasne smjernice i utvrđuje okvir i instrumenti za podršku zemljama kako bi riješile suštinska pitanja i ispunile zahtjeve procesa pristupanja, ističe se neophodnost osiguranja nezavisnosti i djelotvornosti ključnih tijela kao što su Institucija ombudsmena i državne revizorske institucije, a njihove preporuke se moraju na odgovarajući način sprovoditi.

Takođe, u Izvještaju za Bosnu i Hercegovinu za 2015. godinu ističe se da Kancelariju ombudsmena i dalje ugrožava nedostatak finansijskih i ljudskih resursa, da još uvijek nije usvojen zakon o reformi Ombudsmena te da je u decembru istekao mandat za tri ombudsmena.

Nakon izvršene analize, Direkcija za evropske integracije konstatuje:

- ✓ U međuvremenu je već izvršeno imenovanje novih ombudsmena sa mandatom do 2021. godine, a donošenjem Zakona o ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine ispunio bi se još jedan važan zahtjev u procesu pristupanja Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji;
- ✓ Nacrtom zakona je vršeno usklađivanje sa članom 10, 12, 13. i 14. Direktive Vijeća 2000/43/EZ, članom 20, 22, 23. i 30. Direktive 2006/54/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća i članom 11, 12, 13. i 15. Direktive vijeća 2004/113/EZ. Naime, većina odredbi pomenutih direktiva je predmet regulisanja Zakona o zabrani diskriminacije, Zakona o ravnopravnosti spolova kao i pravnih propisa nižih nivoa vlasti u BiH, a obrađivač je, u domenu i obimu predmeta regulisanja Nacrta zakona, vršio usklađivanje sa odredbama predmetnih direktiva koje su relevantne za funkcionisanje Institucije ombudsmena.

Stoga, Nacrt zakona je djelimično usklađen sa odredbama Direktive Vijeća 2000/43/EZ, Direktive 2006/54/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća te Direktive vijeća 2004/113/EZ.

Direkcija za evropske integracije vam stoji na raspolaganju, u okviru svojih nadležnosti, u domenu usklađivanja budućeg zakonodavstva sa odredbama *acquis*-a.

S poštovanjem,

Prilog:

- ovjerena Izjava o usklađenosti

DIREKTOR
Edin Dilberović

IZJAVA O USKLADENOSTI

1. Obradivač odnosno predlagač nacrt/prijedloga propisa		Ministartstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine
2. Naziv nacrt/prijedloga propisa		Nacrt zakona o ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine <i>Draft Law on Human Rights Ombudsman of Bosnia and Herzegovina</i>
3. Uskladenost nacrt/prijedloga propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju		
3.1.	Odredba Sporazuma	Glava I, Opći principi, član 2. i član 5 Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane i Bosne i Hercegovine, s druge strane („Službeni glasnik BiH – međunarodni ugovori“, broj 10/08)
3.2.	Prijelazni rok za usklađivanje	Do kraja prelaznog perioda iz člana 8. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju - 6 godina od stupanja na snagu Sporazuma.
3.3.	Ocjena ispunjenosti obaveze iz navedene odredbe Sporazuma	Djelimično ispunjava
3.4.	Razlozi za djelimično ispunjavanje odnosno neispunjavanje obaveze iz navedene odredbe Sporazuma	Pojedine obaveze su predmet regulisanja drugih propisa na državnom i/ili nižim nivoima vlasti.
4. Step en uskladenosti nacrt/prijedloga propisa s <i>acquis</i> -em EU		
4.1.	Primarni izvori prava EU	Ugovor o funkcioniranju Europske Unije (prečišćeni tekst 2012.), (OJ C 326, 26. 10. 2012.); Drugi dio, Suzbijanje diskriminacije i građanstvo Unije Djelimično usklađeno
4.2.	Sekundarni izvori prava EU	1. DIREKTIVA VIJEĆA 2000/43/EZ od 29. lipnja 2000. o provedbi načela jednakog postupanja prema osobama bez obzira na njihovo raso ili etničko podrijetlo (OJ L 180, 19.07.2000) <i>COUNCIL DIRECTIVE 2000/43/EC of 29 June 2000 implementing the principle of equal treatment between persons irrespective of racial or ethnic origin (OJ L 180, 19.07.2000)</i> 2. DIREKTIVA VIJEĆA 2004/113/EZ od 13. prosinca 2004. o provedbi načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pristupu i nabavi robe, odnosno pružanju usluga (OJ L 373, 21.12.2004) <i>COUNCIL DIRECTIVE 2004/113/EC of 13 December 2004 implementing the principle of equal treatment between men and women in the access to and supply of goods and services (OJ L 373, 21.12.2004)</i> 3. DIREKTIVA 2006/54/EZ EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 5. srpnja 2006. o provedbi načela jednakih mogućnosti i jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima zapošljavanja i rada (preinaka) (OJ L 204, 26.07.2006) <i>DIRECTIVE 2006/54/EC OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 5 July 2006 on the implementation of the principle of equal opportunities</i>

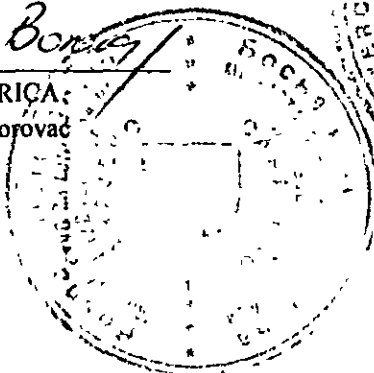
		<i>and equal treatment of men and women in matters of employment and occupation (recast) (OJ L 204, 26 07.2006)</i>
		Djelimično usklađeno
4.3.	Ostali izvori prava EU	
4.4.	Razlozi za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost	Samo jedan dio odredbi se odnosi na materiju koju reguliše ovaj zakon, dok su preostale predmet regulisanja drugih propisa na državnom i/ili nižim nivoima vlasti.
4.5.	Rok za potpuno usklađivanje	U odgovarajućoj fazi pristupanja Evropskoj uniji, a najkasnije danom ulaska BiH u Evropsku uniju.
5.	Da li je osiguran prijevod pravnih izvora na jezike u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini	Da
6.	Da li je nacrt/prijedlog propisa preveden na jedan od službenih jezika EU	Ne
7.	Učešće domaćih i stranih konsultanata/eksperata i njihovo mišljenje	Ne

MINISTARSTVO ZA LJUDSKA PRAVA I
IZBJEGLICE BOSNE I HERCEGOVINE

Semih Borovac

MINISTRIČA:
Semih Borovac

17.12.2015.

DIREKCIJA ZA EVROPSKE INTEGRACIJE
POMOĆNIK DIREKTORA
Amel Arifović
22.12.2015.

03-CG-2-1703-4/15